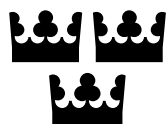

Migration

8

Förslag till statens budget för 2017

Migration

Innehållsförteckning

Tabellförteckning.....	4
Diagramförteckning	5
1 Förslag till riksdagsbeslut	7
2 Utgiftsområde 8 Migration.....	9
2.1 Omfattning.....	9
2.2 Målet för utgiftsområdet	10
2.3 Resultatredovisning.....	10
2.4 Analys och slutsatser	26
2.5 Politikens inriktning	28
2.6 Budgetförslag.....	33
2.6.1 1:1 Migrationsverket	33
2.6.2 1:2 Ersättningar och bostadskostnader.....	35
2.6.3 1:3 Migrationspolitiska åtgärder.....	36
2.6.4 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål.....	37
2.6.5 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	37
2.6.6 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	38
2.6.7 1:7 Utresor för avvisade och utvisade.....	39
2.6.8 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	40

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Anslagsbelopp.....	7
Tabell 1.2	Beställningsbemyndiganden.....	7
Tabell 2.1	Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 8.....	9
Tabell 2.2	Härledning av ramnivån 2017-2020. Utgiftsområde 8 Migration	10
Tabell 2.3	Ramnivå 2017 realkonomiskt fördelad. Utgiftsområde 8 Migration.....	10
Tabell 2.4	Bifallsfrekvens för avgjorda asylansökningar.....	15
Tabell 2.5	Genomsnittlig handläggningstid och ledtider i dagar 2011-2015	16
Tabell 2.6	Prövning av tillståndsärenden	18
Tabell 2.7	Genomsnittlig handläggningstid arbetstillstånd.....	18
Tabell 2.8	Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013-2015	19
Tabell 2.9	Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013-2015	20
Tabell 2.10	Genomsnittlig dygnskostnad.....	24
Tabell 2.11	Anslagsutveckling 1.1 Migrationsverket	33
Tabell 2.12	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för 1:1 Migrationsverket.....	34
Tabell 2.13	Anslagsutveckling 1.2 Ersättningar och boendekostnader	35
Tabell 2.14	Härledning av anslagsnivån 2017-2020 för 1:2 Ersättningar och boendekostnader.....	35
Tabell 2.15	Anslagsutveckling 1:3 Migrationspolitiska åtgärder.....	36
Tabell 2.16	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för 1:3 Migrationspolitiska åtgärder.....	36
Tabell 2.17	Anslagsutveckling 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål.....	37
Tabell 2.18	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål.....	37
Tabell 2.19	Anslagsutveckling 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål.....	37
Tabell 2.20	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	38
Tabell 2.21	Anslagsutveckling 1.6 Offentliga biträde i utlänningsärenden.....	38
Tabell 2.22	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för Offentliga biträde i utlänningsärenden.....	39
Tabell 2.23	Anslagsutveckling 1.7 Utresor för avvisade och utvisade	39
Tabell 2.24	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för 1:7 Utresor för avvisade och utvisade.....	39
Tabell 2.25	Anslagsutveckling 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.....	40
Tabell 2.26	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.....	41
Tabell 2.27	Härledning av utgiftsnivån 2017-2020 för Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.....	41

Diagramförteckning

Diagram 2.1	Antal flyktingar och migranter som anlänt via båt till Europa via Medelhavet (centrala och östra Medelhavsrutten).....	12
Diagram 2.2	Antal asylsökande till Sverige 1990-2015.....	12
Diagram 2.3	Asylsökande 2010-2015 fördelat på de fem största grupperna	12
Diagram 2.4	Ensamkommande barn 2000-2015	13
Diagram 2.5	Variation i vistelsetiderna 2011-2015, genomsnittlig vistelsetid	16
Diagram 2.6	Avgjorda förstagångsansökningar om arbetstillstånd för arbetstagare 2015, handläggningstid i månader	18
Diagram 2.7	Asylsökande och årsarbetskrafter 2010-2015.....	20
Diagram 2.8	Utgiftsutveckling utgiftsområde 8 Migration 2004-2015, prognos 2016-2020	23
Diagram 2.9	Utgifter på anslag 1:2 och genomsnittligt antal inskrivna fördelat på boendeform 2010-2015. Inskrivna ensamkommande barn och unga (BUV) särredovisas.....	24
Diagram 2.10	Fördelning av utgifter på anslag 1:2 2015	25

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. för budgetåret 2017 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 8 *Migration* enligt tabell 1.1. åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.
2. bemyndigar regeringen att under 2017 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1	Migrationsverket 5 904 447
1:2	Ersättningar och bostadskostnader 23 728 000
1:3	Migrationspolitiska åtgärder 741 547
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål 1 042 723
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål 255 800
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden 396 150
1:7	Utresor för avvisade och utvisade 356 202
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar 155 450
Summa	32 580 319

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

	Beställnings- bemyndigande	Tidsperiod
Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	303 400	2018-2023
Varav	115 000	2018
Varav	114 000	2019
Varav	74 400	2020-2023
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet	303 400	

2 Utgiftsområde 8 Migration

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör utlänningars rätt att resa in i och vistas i Sverige samt frågor som rör mottagande av asylsökande.

Migrationsverket är förvaltningsmyndighet för frågor som rör uppehållstillstånd, arbetstillstånd, mottagandet av asylsökande, självmant återvändande, medborgarskap och återvandring. Inom utgiftsområdet finansieras Migrationsverkets förvaltningsutgifter, utgifter för

ersättningar och bostadskostnader, utgifter för kvinnor och män som ska vidarebosättas, utgifter för offentliga biträden samt EU-fonder inom området. Vidare finansieras verksamheten vid migrationsdomstolarna, Migrationsöverdomstolen och Kriminalvårdens utgifter för utresor för avvisade och utvisade.

Inom utgiftsområdet ryms även deltagande i EU-samarbete och annat internationellt samarbete.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 8

Miljoner kronor

	Utfall 2015	Budget 2016 ¹	Prognos 2016	Förslag 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
1:1 Migrationsverket	4 719	6 883	6 362	5 904	5 157	4 493	4 185
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	12 405	34 874	34 200	23 728	7 103	5 283	4 239
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	416	427	427	742	1 094	1 121	1 152
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	548	562	588	1 043	1 096	831	813
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	99	161	143	256	324	235	225
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	254	434	449	396	305	305	305
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	237	335	304	356	347	340	331
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	47	186	57	155	155	155	155
Totalt för utgiftsområde 08 Migration	18 725	43 863	42 530	32 580	15 582	12 764	11 406

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition

**Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2017-2020.
Utgiftsområde 8 Migration**

Miljoner kronor

Anvisat 2016 ¹	19 420	19 420	19 420	19 420
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	73	173	285	407
Beslut	3 767	-4 940	-2 211	-2 244
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar	4	9	17	28
Volym	9 359	962	-4 703	-6 160
Överföring till/från andra utgifts- områden	-42	-43	-44	-45
Övrigt			0	0
Ny ramnivå	32 580	15 582	12 764	11 406

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet.2015/2016:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018-2020 är preliminär.

**Tabell 2.3 Ramnivå 2017 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 8 Migration**

Miljoner kronor

	2017
Transfereringar ¹	21 821
Verksamhetsutgifter ²	10 681
Investeringar ³	78
Summa ramnivå	32 580

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2015 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.2 Målet för utgiftsområdet

Målet som riksdagen har fastslagit för utgiftsområdet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och tillvaratar och beaktar migrationens utvecklings effekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet (prop. 2009/10:1, utg.omr. 08, bet. 2009/10: SfU2, rskr. 2009/10:132).

2.3 Resultatredovisning

Flera myndigheter delar ansvaret för den verksamhet inom migrationsområdet som ska leda till att det migrationspolitiska målet uppnås. Migrationsverket är förvaltningsmyndighet för frågor som rör bl.a. uppehållstillstånd, arbetstillstånd, mottagande av asylsökande och återvändande. Vid sidan av dessa uppgifter har Migrationsverket också ett särskilt ansvar för att utgiftsområdets mål ska uppnås. Det innebär att Migrationsverket ska vara drivande i samarbetet mellan myndigheterna när det gäller att upprätthålla en effektiv verksamhet med god rättslig kvalitet och som säkerställer god service till de sökande och andra intressenter. Det gäller inte minst målet om att vistelsetiden i mottagandet ska vara så kort som möjligt. Polismyndigheten och Kriminalvården ansvarar för att verkställa beslut om avvisning eller utvisning med tvång, migrationsdomstolarna överprövar Migrationsverkets beslut i de fall den sökande överklagar och Arbetsförmedlingen ansvarar för att bosätta merparten av de asylsökande som beviljas uppehållstillstånd och som har behov av hjälp med bosättning. Utlandsmyndigheterna handlägger migrationsärenden och biträder Migrationsverket och Polismyndigheten i ärenden enligt utlänningslagstiftningen. För verksamhet som syftar till att tillvarata och beakta migrationens utvecklings effekter ansvarar i huvudsak Regeringskansliet.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

En förutsättning för att nå målet om en långsiktig hållbar migrationspolitik är att verksamheten har och kan upprätthålla en förmåga att hantera antalet sökande på ett effektivt sätt, att beslutsfattandet håller en hög rättslig kvalitet samt att servicen och tillgängligheten är god. Regeringens bedömning av måluppfyllelsen inom utgiftsområdet bygger därför på hur verksamheten uppfyller dessa krav.

Som grund för bedömning av effektivitet används i huvudsak följande indikatorer:

- vistelsetiden i mottagandet,
- handläggningstider för övriga avgjorda ansökningar om tillstånd, och
- kostnad per avgjort ärende och avgjorda ärenden per årsarbetare inom olika ärendeslag.

Regeringens bedömning av servicenivån och rättslig kvalitet grundas i huvudsak på information från myndigheterna inom utgiftsområdet men även på rapporter eller granskningsmaterial från t.ex. Riksrevisionen och Statskontoret.

Omvärlden och andra faktorer som påverkar resultatet

Verksamheten och resultaten inom utgiftsområdet påverkas både av myndigheternas insatser och av omvärldsfaktorer som många gånger skiftar på ett sätt som är svårt att förutse. Det kan t.ex. resultera i förändringar av antalet asylsökande eller förändringar när det gäller vilka länder eller regioner de sökande kommer ifrån. Detta förhållande medför höga krav på myndigheternas anpassningsförmåga. Myndigheterna påverkar också varandras resultat i stor utsträckning. Till exempel påverkas antalet avvísningar och utvisningar som ska verkställas av Polismyndigheten både av Migrationsverkets och av domstolarnas arbete i ett tidigare led. När resultaten inom utgiftsområdet redovisas är det därför viktigt att så långt som möjligt redovisa vilka resultat som uppnåtts till följd av enskilda myndigheters arbete, myndigheterna gemensamt samt vilka resultat som beror på effekter av förändrade faktorer i omvärlden.

Bedömningar inför och förändrade förutsättningar under budgetåret 2015

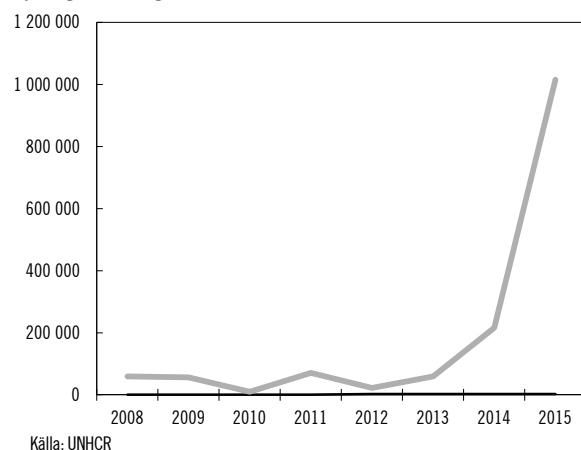
Under de senaste åren har konflikten i Syrien, ökad oro i Mellanöstern samt på Afrikas horn varit den främsta drivkraften till att allt fler människor söker asyl inom EU. Fram till 2014 reste flertalet av de asylsökande över den centrala Medelhavsrutten från Nordafrikas kust till Italien. Ett sönderfallande Libyen utan fungerande statsbildning bidrog till en ökad möjlighet för flyktingsmugglare att agera.

Från och med juni 2015 valde allt fler människor, främst syrier, afghaner och irakier, den östra Medelhavsrutten för att sedan ta sig vidare genom västra Balkan mot norra Europa. Denna migrantrutt ökade särskilt i omfattning under juli-oktober med en högsta notering under oktober då knappt 211 200 flyktingar och migranter anlände till Grekland. Den stora ökningen skedde bl.a. till följd av goda väderförhållanden på Medelhavet och att bevakningen av den yttre Schengengränsen i stort sett upphörde att fungera vilket ledde till att priset för båtresorna mellan Turkiet och Grekland minskade avsevärt.

Under november minskade antalet asylsökande till EU till följd av försämrade väderförhållanden på Medelhavet och det förstärktes ytterligare av att Turkiet i början av december skärpte gränsbevakningen längs sjö- och landgränserna mot Grekland. Sannolikt påverkades antalet asylsökande till Europa också av att fler länder i Europa införde gräns- och id-kontroller.

Diagram 2.1 Antal flyktingar och migranter som anlät via båt till Europa via Medelhavet (centrala och östra Medelhavsrutten)

Flyktingar och migranter

Historisk ökning av antalet asylsökande

Antalet personer som sökte asyl inom EU och Sverige under 2015 kom att överträffa alla prognoser. Totalt registrerades 1 255 600 personer som asylsökande inom EU¹. Detta ska jämföras med 2014 då cirka 563 000 personer sökte asyl.

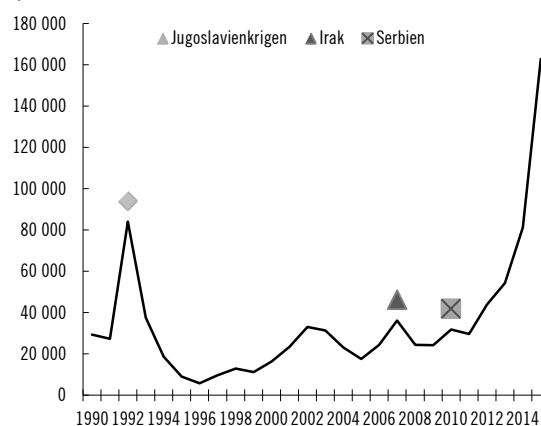
Likt tidigare år var mottagandet av asylsökande mycket ojämnt fördelat mellan EU:s medlemsländer. Det största antalet asylsökande registrerades i Tyskland, Ungern, Sverige och Österrike. Närmare 70 procent av det totala antalet asylsökande kom till dessa länder.² Sverige var det land som med hänsyn taget till folkmängd tog emot flest asylsökande. Sveriges och Tysklands asyl- och mottagningssystem bidrog sannolikt till att ett stort antal människor på flykt sökte sig till dessa länder. I Sverige finns också sedan tidigare en stor syrisk och irakisk diaspora.

Antalet asylsökande i Sverige under 2015 uppgick till nästan 163 000 varav 134 000 sökte asyl under andra halvåret. Av de 163 000 personer som sökte asyl var 29 000 kvinnor, 63 500 män, 19 000 flickor och 51 500 pojkar. Det kan jämföras med 48 000 som utgiftsområdet dimensionerades för i budgetpropositionen för 2015. Aldrig tidigare har så många asylsökande kommit till Sverige under ett enda år. I jämförelse kom 84 000 asylsökande 1992, främst

till följd av konflikten i forna Jugoslavien. Under 2013 och 2014 sökte 54 000 respektive 81 000 asyl i Sverige. Se diagram nedan.

Diagram 2.2 Antal asylsökande till Sverige 1990-2015

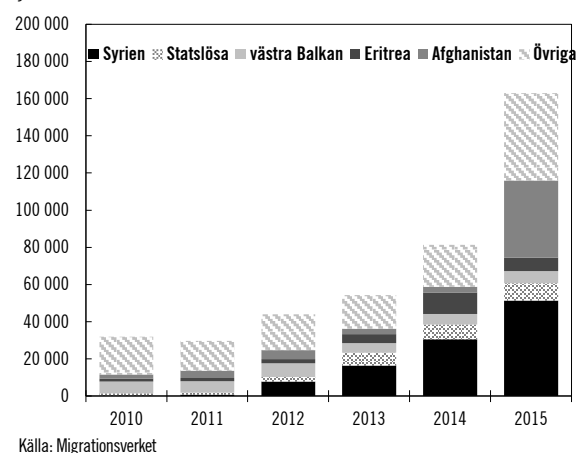
Asylsökande

Likt tidigare år var den största gruppen som sökte asyl i Sverige från Syrien. Antalet asylsökande från Afghanistan ökade med över 1 000 procent och från Irak med cirka 700 procent jämfört med 2014 medan andelen asylsökande från Eritrea minskade.

Diagram 2.3 Asylsökande 2010-2015 fördelat på de fem största grupperna

Asylsökande

Kraftig ökning av antalet asylsökande ensamkommande barn

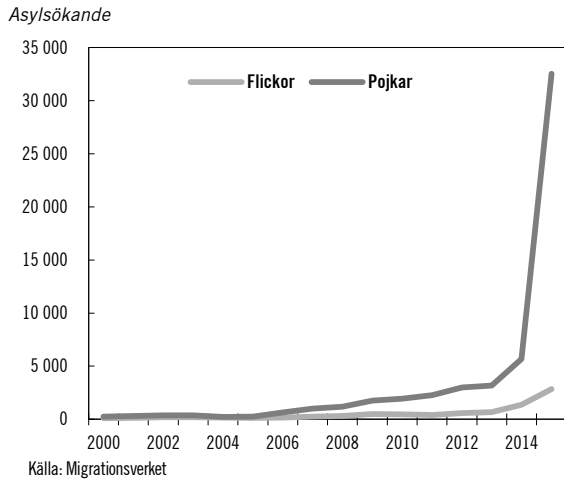
Under 2015 sökte sammanlagt 35 369 ensamkommande barn asyl i Sverige, varav 2 847 flickor och 32 522 pojkar. Sverige tog emot omkring ca 40 procent av alla asylsökande

¹ Eurostat 44/2016

² Eurostat 44/2016

ensamkommande barn i EU under året³. Migrationsverket prognostiserade i juli 2014 att cirka 6 500 ensamkommande barn skulle söka asyl i Sverige under 2015, vilket var det antagande anslaget dimensionerades för i budgetpropositionen för 2015.

Diagram 2.4 Ensamkommande barn 2000-2015

Den absolut största ökningen utgjordes av ensamkommande barn med afghanskt ursprung som ökade från 1 547 barn under 2014 till 22 009 under 2015.

Flickor utgjorde endast tre procent av de asylsökande ensamkommande barnen från Afghanistan medan andra numerärt stora sändarländer som Syrien, Somalia och Eritrea hade en andel flickor mellan 16-25 procent.

Partiövergripande överenskommelse om insatser med anledning av flyktingsituationen

Under hösten, då som mest 7 000–10 000 personer i veckan sökte asyl, var påfrestningarna på Migrationsverkets mottagnings- och handläggningskapacitet mycket stora. Myndigheten prioriterade att ta emot ansökningar, ordna boende samt utbetala dagersättning. Detta påverkade även arbetsbelastningen för andra centrala samhällsfunktioner såsom t.ex. Polismyndigheten och socialtjänsten.

Regeringen, Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna enades den 23 oktober 2015 om att det behövdes ett stort antal insatser i syfte att skapa ordning och reda i mottagandet, en bättre

etablering och att dämpa kostnadsökningarna. Arbetet med att implementera överenskommelsen kommer att fortsätta.

I början av oktober 2015 meddelade Migrationsverket att boendesituationen var akut och att boende för asylsökande inte längre kunde garanteras. Vidare förordade Migrationsverket ett återinförande av inre gränskontroller. Den 24 november 2015 presenterade regeringen ytterligare åtgärder för att begränsa möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige genom att temporärt anpassa asyreglerna till miniminivån i EU och internationella konventioner som bl.a. innebär tidsbegränsade uppehållstillstånd och begränsad rätt till anhöriginvandring. Samtidigt skulle kapaciteten i mottagandet och etableringen förbättras.

Förstärkt myndighetssamordning och tillfällig gränskontroll

I oktober 2015 beslutade regeringen om uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att på nationell nivå samordna ansvariga aktörers hantering av flyktingsituationen. Sverige återinförde tillfälligt inre gränskontroll den 12 november 2015 i syfte att öka kontrollen över personer som reser in i landet eftersom regeringen bedömde att situationen skulle innebära akuta utmaningar för viktiga funktioner i samhället. Regeringens bedömning byggde på analyser gjorda av Polismyndigheten, MSB och Migrationsverket. Vidare aviserade regeringen den 9 december 2015 att tillfälliga id-kontroller skulle införas under januari 2016. Tillfälliga id-kontroller vid vissa inresor från Tyskland och Danmark infördes den 4 januari 2016.

Vidtagna åtgärder för att förstärka mottagandet och boendekapaciteten

Migrationsverket vidtog en rad åtgärder för att under hösten hantera den uppkomna situationen. Myndigheten anskaffade bl.a. nya typer av tillfälliga boenden, beredskapsplatser och evakueringsboenden samt förtätade boenden för att göra plats för fler. Migrationsverket sänkte dessutom kraven på upphandlade boenden.

Med undantag för ett fåtal nätter klarade Migrationsverket tillsammans med bistånd från Sveriges kommuner av uppgiften att ordna boende åt alla asylsökande som behövde det. Under perioden prioriterades ensamkommande barn och barn i familj.

³ Eurostat 87/2016

För att underlätta för Migrationsverket att klara uppdraget att ordna boende åt asylsökande vidtog regeringen en rad åtgärder. För att ge ett mer omedelbart stöd till Migrationsverket gav regeringen i oktober 2015 länsstyrelserna i uppdrag att inventera förekomsten av befintliga platser för tillfälliga asylboenden (Ju2015/07537/SIM) och uppdrog åt MSB att bistå Migrationsverket i arbetet med att uppföra och förvalta tillfälliga asylboenden (Ju2015/07558/SSK). Vissa förändringar i plan- och byggförordningen (2011:338) beslutades även. Regeringen beslutade också om en lagrådsremiss som syftade till att underlätta skyndsamma upphandlingar.

För att på sikt kunna skapa ett mer robust och flexibelt system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att se över hela mottagningssystemet (Dir 2015:107).

Effekter av åtgärder

Hur många asylsökande som kommer till Sverige styrs av en mängd faktorer. Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att minska antalet asylsökande. De åtgärder som regeringen har vidtagit, däribland tillfälliga id- och gränskontroller och att tillfälligt anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner, har tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjort att betydligt färre personer har sökt asyl i Sverige hittills i år jämfört med samma period föregående år. Regeringen följer noga utvecklingen tillsammans med berörda myndigheter.

Effektivitet – vistelsetider och handläggningstider

Sammanfattning

- Vistelsetiden minskade för personer med uppenbart ogrundade asylansökningar.
- Vistelsetiden för övriga kategorier ökade.
- Handläggningstiderna fortsatte att öka inom flertalet ärendekategorier vilket fick stor effekt på vistelsetiderna.

Den sammanlagda vistelsetiden i mottagandet har en direkt påverkan på statens utgifter. Vidare påverkar vistelsetiden även den asylsökande och

dennes förutsättningar att kunna etablera sig i Sverige eller återvända till sitt hemland.

En av Migrationsverkets uppgifter är att verka för så korta vistelsetider som möjligt. Detta förutsätter i sin tur dels en effektiv handläggning av asylansökningar, dels ett effektivt samarbete med andra myndigheter. Vistelsetidens längd påverkas även av flera andra myndigheters arbete, bl.a. domstolarna, Polismyndigheten, Kriminalvården och Arbetsförmedlingen.

Nedan beskrivs översiktligt bifallsandelar, handläggningstider och andra ledtider i asylprocessen för att förstå vilka förutsättningarna var för att minska vistelsetiderna. Därefter redovisas resultatet avseende vistelsetid för personer som lämnade Migrationsverkets mottagande under 2015.

Stora variationer i vistelsetid och handläggningstid mellan olika typer av ärenden

Eftersom sammansättningen av sökande förändras över tid, är förändringen av vistelsetiden inom en given kategori av asylärenden ofta en bättre indikator på en effektiv verksamhet än genomsnittet för samtliga ärenden. Därför är redovisningen av vistelsetid i kommande avsnitt indelad i följande kategorier:

- Beviljade asylansökningar
- Asylansökningar från ensamkommande barn
- Asylansökningar med beslut om överföring enligt Dublinförordningen
- Uppenbart ogrundade asylansökningar
- Övriga avslagna asylansökningar.

Motsvarande uppdelning görs för redovisning av handläggningstid för arbetsmarknads-, anknytnings- och studerandeärenden.

Skillnader i handläggningstider och i förekommande fall vistelsetider förekommer inte bara mellan utan även inom ärendekategorier. Variationerna kan både förklaras av interna faktorer såsom myndigheternas prioriteringar och åtgärder och externa faktorer såsom sammansättningen av sökande, variation i antal sökande under året etc. Kön är dock inte en bakomliggande faktor till dessa variationer, eftersom det inte föreligger någon större skillnad mellan män och kvinnor vad gäller handläggningstid.

Marginellt lägre bifallsandel för asylansökningar jämfört med föregående år

Andelen personer som fick bifall på sin asylansökan minskade från 58 procent under 2014 till 55 procent under 2015. Att den blev något lägre än prognostiserat trots att ökningen av sökande 2015 i första hand bestod av grupper som i relativt hög uträkning beviljas uppehållstillstånd beror i första hand på att Migrationsverket prioriterade uppenbart ogrundade ärenden samt ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen vid brist på prövningskapacitet. Jämfört med ett antal år tillbaka är bifallsandelen betydligt högre.

Män står för en majoritet av de inkomna asylansökningarna och får i större utsträckning än kvinnor avslag på asylansökningar. Andelen bifall för kvinnor var 59 procent under 2015 och 54 procent för män. Motsvarande andelar under år 2014 var 60 procent för kvinnor och 57 procent för män. Detta förhållande gäller dock endast om personer som överförs till en annan medlemsstat enligt Dublinförordningen inkluderas. Det beror på att män är överrepresenterade i avgjorda Dublinärenden och att dessa ingår i avslagsbesluten. Om dessa exkluderas blir skillnaden mindre samtidigt som andelen bifall blir högre för män än för kvinnor. Utan Dublinbesluten var bifallsfrekvensen 78 procent för män och 76 procent för kvinnor.

Vad gäller ensamkommande barn var bifallsfrekvensen 66 procent under 2015.

Tabell 2.4 Bifallsfrekvens för avgjorda asylansökningar

Procent

	2012	2013	2014	2015
Bifallsfrekvens av totalt avgjorda asylärende	44 %	54 %	59 %	55 %
Bifallsfrekvens av totalt avgjorda asylärende rörande ensamkommande barn	65 %	67 %	75 %	66 %

Källa: Migrationsverket

Genomsnittliga handläggningstider och övriga ledtider har ökat

Under flera år har, med något undantag, handläggningstider och andra ledtider inom asylprocessen successivt ökat.

En viktig förklaring till att handläggningstiderna i första instans har ökat är att Migrationsverket inte har ökat antalet årsarbetare inom asylprövningen i samma takt som antalet asylsökande har ökat. Dessutom har nyrekryteringen bidragit till att försämra

produktiviteten. Trots det avgjorde Migrationsverket under 2015 ca 59 000 asylärenden, det största antalet någonsin.

Den genomsnittliga handläggningstiden från ansökan till beslut för förstagångsärende ökade från 142 dagar under 2014 till 229 dagar under 2015. Tiden från utredning till beslut har ökat något, men den största delen av ökningen har skett när det gäller tiden från ansökan till utredning som gått från 78 dagar 2014 till 152 dagar under 2015. Vid utgången av 2015 väntade 154 000 på beslut i första instans. Handläggningstiderna väntas öka ytterligare innan det vänder.

Under 2015 togs drygt 32 000 personer från Migrationsverkets mottagningssystem emot i någon av landets kommuner, vilket är i stort sett samma antal som 2014 och en kraftig ökning jämfört med tidigare år. Den genomsnittliga tiden från beslut om uppehållstillstånd till kommunplacering ökade till 193 dagar under 2015 jämfört med 173 dagar 2014. Under 2015 begärde drygt 15 400 personer hjälp med bosättning av Arbetsförmedlingen och drygt 6 600 personer från anläggningsboende anvisades plats i en kommun. Sammanlagt 13 200 personer valde att avbryta sitt bosättningsärende.

Andelen som valde att bosätta sig på egen hand under 2015 var detsamma som under 2014, knappt 80 procent. Orsaken till avbrott och självbosättning är i första hand långa väntetider på anvisning samt skillnaden i ekonomisk ersättning mellan de kommunmottagna och de som är inskrivna i Migrationsverkets mottagande.

Den genomsnittliga tiden från beslut om uppehållstillstånd till kommunplacering för den som ordnat boende på egen hand var 99 dagar under 2015 vilket är samma nivå som under 2014. Det innebär att trenden från föregående år med varierande vistelsetid i Migrationsverkets mottagningssystem beroende på den sökandes boendeform fortsätter. Ökningen för personer i anläggningsboende beror på att det tagit längre tid att få placering i en kommun.

Till följd av att andelen bifall till asylansökningar har ökat under tidigare år har antalet inkomna mål till migrationsdomstolarna inte ökat i någon nämnvärd utsträckning, trots det ökande antalet asylsökande. Antalet inkomna mål har varit relativt konstant under ett antal år.

Tiden från lagakraftvunnet beslut om avlägsnande till utresa minskade något i jämförelse med föregående två år, från ca 130 dagar 2013 och 2014 till 118 dagar 2015.

Det ökade självmana återvändandet, 10 600 personer jämfört med ca 8 000 året innan, och de minskade handläggningstiderna i återvändande-arbetet förklaras delvis av ett ökat antal asylsökande från västra Balkan, en grupp med jämförelsevis korta vistelsetider, och en hög andel självmant återvändande. Särskilda insatser för att denna grupp snabbare skulle kunna

återvända vidtogs också under året och bidrog till utvecklingen. Bland annat chartrades plan till Albanien och Kosovo vid ett antal tillfällen. Vidare var det ett högre antal samt procentuell andel personer som återtog sina asylansökningar under 2015, totalt nästan 4 000 personer (2,5 procent) jämfört med 1 600 (2 procent) året innan.

Tiderna för återvändande ökade avseende ensamkommande barn. Det gäller även överföring enligt Dublinförordningen.

Tabell 2.5 Genomsnittlig handläggningstid och ledtider i dagar 2011-2015

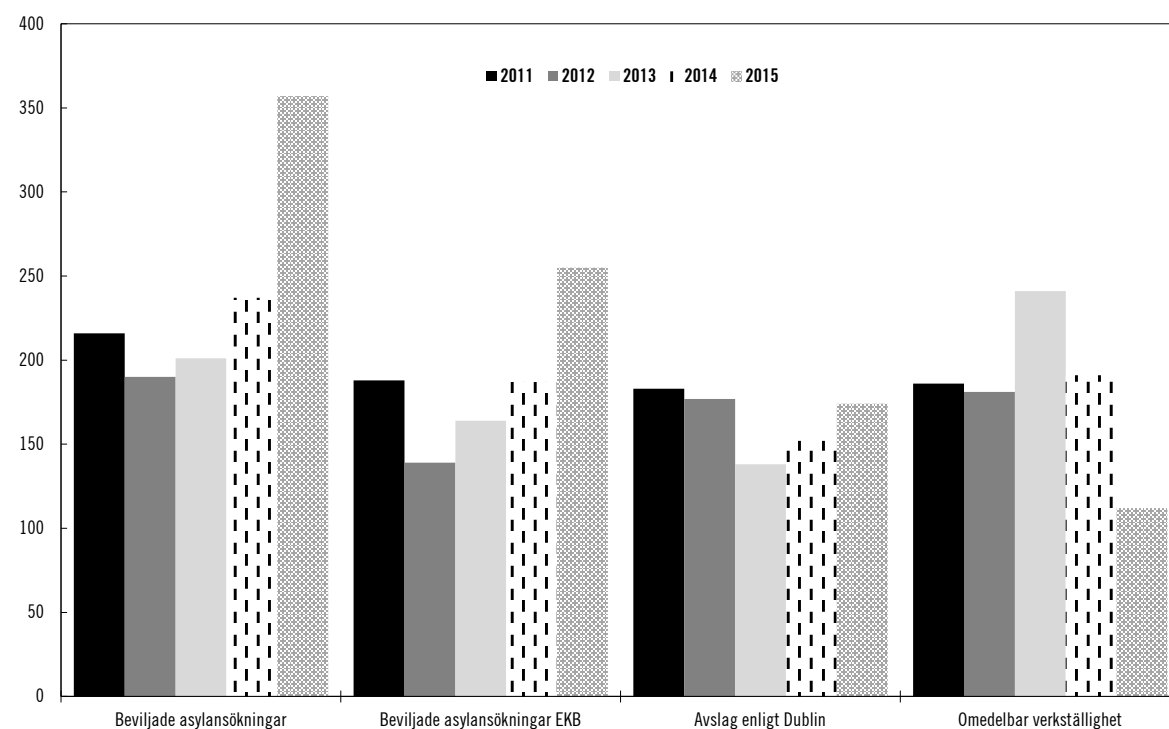
Dagar

	2011	2012	2013	2014	2015
Avgjorda asylansökningar	149	108	122	142	229
Bifall	160	108	118	145	292
Ensamkommande barn	144	98	120	143	195
Avslag/överföring enligt Dublinförordningen	60	55	41	71	87
Avvisning med omedelbar verkställighet	-	47	39	32	32
Övriga avslag	162	125	177	150	181
Handläggningstid migrationsdomstol	177	141	123	138	108
Tid från beslut om uppehållstillstånd till bosättning i kommun (Anläggningsboende)	116	124	159	173	193
Tid från beslut om uppehållstillstånd till bosättning i kommun (Eget boende)	-	-	72	99	99

Källa: Migrationsverket

Diagram 2.5 Variation i vistelsetiderna 2011-2015, genomsnittlig vistelsetid

Dagar

Källa: Migrationsverket

Vistelsetiden för personer vars asylansökan beviljades ökade

Vistelsetiden för personer som beviljades uppehållstillstånd av Migrationsverket och som lämnade mottagandet genom bosättning i en kommun 2015 ökade markant. Se diagram 2.5 ovan. Totalt ökade den med 120 dagar till 357 dagar. Ökningen skedde från en redan relativt hög nivå och följer en ökande trend. Detta förklaras av redan nämnda faktorer såsom ökade handläggningstider för utredning och kommunplacering samt väntetiden från ansökan till utredning.

Antalet personer med beviljade uppehållstillstånd i mottagningssystemet vid slutet av 2015 var cirka 13 900, en ökning med cirka 1 500 personer i jämförelse med 2014. Av de 13 900 bodde 10 700 i anläggningsboende, medan 2 700 bodde i eget boende. Motsvarande siffror vid utgången av 2014 var 10 200 respektive 2 000.

Vistelsetiden för ensamkommande barn som ansökt om asyl ökade

Ensamkommande barn anvisas till en kommun som asylsökande och bosätts som regel i kommunen när uppehållstillstånd beviljas. Då flertalet beviljas uppehållstillstånd i första instans består den totala vistelsetiden för ensamkommande barn i huvudsak av Migrationsverkets handläggningstid.

Den genomsnittliga tiden från ansökan till beslut av Migrationsverket avseende denna kategori fortsatte att öka under 2015 jämfört med tidigare år främst till följd av att personal som arbetade med ensamkommandebarnärenden fick ägna tid åt att registrera asylansökningar och administrera ärenden.

Vistelsetiden för personer med beslut om överföring enligt Dublinförordningen ökade

Den totala genomsnittliga vistelsetiden för personer som överfördes enligt Dublinförordningen ökade med 22 dagar under 2015 jämfört med tidigare år. Ledtiderna ökade då resurser togs i anspråk för att hantera registrering av ensamkommande barn och administration av den ökade mängden av öppna ansökningar. Vidare ökade tiden från Migrationsverkets avslagsbeslut till återvändande, främst till följd av ändrat regelverk som innebär en möjlighet att stanna i landet i avvaktan på att domstolen avgjort målet.

Vistelsetiden för personer med uppenbart ogrundade asylansökningar minskade

Den totala vistelsetiden för personer som har återvänt efter beslut om avlägsnande med omedelbar verkställighet har fortsatt att sjunka under 2015, från 191 dagar 2014 till 112 dagar 2015. Anledningen är att Migrationsverket i ett tidigt skede har sorterat ut dessa ärenden och prioriterat dem i både utrednings- och beslutshänseende.

Vistelsetiden för övriga personer vars asylansökan avslogs ökade något

Den genomsnittliga vistelsetiden för personer som lämnat mottagandet efter ett lagakraftvunnet beslut i domstol har legat relativt stabilt på drygt 700 dagar de senaste åren. Under 2015 ökade vistelsetiden till 731 dagar, att jämföra med 725 dagar under 2014.

Den variation som finns kan delvis förklaras av huruvida personen återvänt med tvång, vilket innebär en längre vistelsetid, eller om personen återvänt självmant.

Tiden från ansökan till beslut i första instans ökade med 31 dagar medan den genomsnittliga tiden från beslut i migrationsdomstol till utresa under 2015 var 170 dagar för de som återvände självmant, och 458 dagar för personer som återvände med tvång.

Effektivitet – handläggningstider för övriga ärendeslag

Sammanfattning

- Handläggningstiderna fortsatte att öka inom samtliga kategorier
- Antalet inkomna och avgjorda anknytningsärenden minskade under året
- Antalet inkomna och avgjorda arbetsmarknadsärenden ökade

Tabell 2.6 Prövning av tillståndsärenden

Första ansökan samt förlängningar

	2013	2014	2015
Inkomna anknyningsärenden	66 174	76 285	69 965
Inkomna arbetsmarknadsärenden	56 703	52 525	58 721
Inkomna studerandeärenden	19 404	20 689	20 372
Avgjorda anknyningsärenden	59 077	62 345	57 421
Avgjorda arbetsmarknadsärenden	53 022	51 813	54 322
Avgjorda studerandeärenden	18 882	20 847	19 370

Källa: Migrationsverket

Handläggningstiden för anknyningsärenden ökade

Mellan 2014 och 2015 minskade såväl antalet inkomna som avgjorda förstagångsansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning till bosatta i Sverige. Kvinnor står för en majoritet av de ansökningar som baseras på anknytning. Kvinnor får också i större utsträckning än män sina anknyningsansökningar beviljade. Av samtliga ansökningar som avgjordes på grund av anknytning 2015 avsåg 57 procent kvinnor och 43 procent män. Jämfört med 2014 ökade andelen kvinnor som beviljades uppehållstillstånd med anledning av anknytning marginellt. Den kraftiga ökningen av antalet asylsökande hann inte få någon inverkan på antalet inkomna anknyningsansökningar under år 2015.

Handläggningstiderna från ansökan till beslut för förstagångsansökningar i anknyningsärenden fortsatte att öka och uppgick upp till 314 dagar 2015, från ett genomsnitt på 244 dagar 2014. Orsaken till de förlängda handläggningstiderna är att Migrationsverkets prövningskapacitet inte motsvarade behovet eftersom personalen deltog i registrering och mottagande av nya asylsökande samtidigt som de öppna ärendena blev allt äldre. När dessa prioriterades förlängdes den genomsnittliga handläggningstiden. Ytterligare en anledning är att det elektroniska handläggarestödet ännu inte gett de effekter som tidigare beräknats i form av högre produktivitet och service. Att personalrörligheten inom Migrationsverket är relativt hög bidrar också till att produktiviteten inte förbättras.

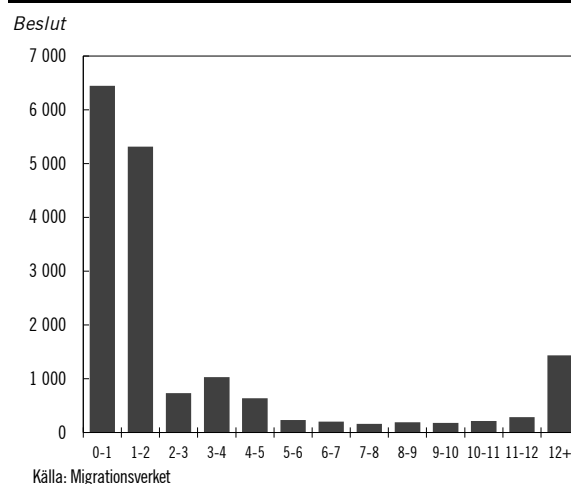
Handläggningstiden för arbetsmarknadsärenden ökade

Antalet inkomna och avgjorda arbetsmarknadsärenden ökade under år 2015. Samtidigt har antalet öppna arbetsmarknadsärenden ökat från

ca 19 600 år 2014 till ca 24 000 år 2015. Anledningarna till det är flera. Bl.a. inkom ett större antal ansökningar än vad Migrationsverket prognostiserat, dessutom har äldre och mer tidskrävande ärenden har prioriterats och mot slutet av året lånades personal ut till asylverksamheten. Av samtliga inkomna ansökningar år 2015 avsåg 60 procent män och 40 procent kvinnor, vilket var samma fördelning som under år 2014.

Den totala genomsnittliga handläggningstiden för förstagångsansökningar ökade från 103 dagar under 2014 till 126 dagar under 2015. För förlängningsärenden har den genomsnittliga handläggningstiden ökat från 135 dagar 2014 till 183 dagar 2015.

Handläggningstiden för olika kategorier av arbetsmarknadsärenden varierar kraftigt. Vissa ansökningar tenderar att vara mer arbetskrävande och tar längre tid att handlägga. Det gäller bl.a. ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare som har särskilda utredningskrav, t.ex. inom städbranschen och byggbranschen. Den genomsnittliga handläggningstiden avseende ärenden från branscher med särskilda utredningskrav har fortsatt att öka.

Diagram 2.6 Avgjorda förstagångsansökningar om arbetstillstånd för arbetstagare 2015, handläggningstid i månader

Källa: Migrationsverket

Tabell 2.7 Genomsnittlig handläggningstid arbetstillstånd

Dagar	2012	2013	2014	2015
Förstagångsansökningar	91	98	103	126

Källa: Migrationsverket

De ärendekategorier som brukar ha kortast handläggningstider, bland annat arbetstagare hos certifierade arbetsgivare, artister och idrotts-

utövare, har även under 2015 haft korta men ökande handläggningstider. Handläggningstider för dessa kategorier av ärenden låg 2015 inom intervallet 17–34 dagar, i jämförelse med 11–29 dagar 2014. Under 2015 handlades ca 59 procent av arbetsmarknadsansökningarna elektroniskt, vilket var en minskning förhållande till år 2014 då motsvarande andel var 64 procent.

Handläggningstiden för studerandeärenden ökade

Den genomsnittliga handläggningstiden för ansökningar om uppehållstillstånd för studerande var 52 dagar under år 2015, en ökning med fem dagar i jämförelse med år 2014.

I studerandeärenden är det vanligast med ansökningar från män medan kvinnors ansökningar sett över tid beviljats i något högre utsträckning än män. År 2015 var 54 procent av de sökande män och 46 procent kvinnor.

Studerandeärenden är det ärendeslag där de elektroniska ansökningarna är vanligast. Under 2015 uppgick andelen webbansökningar för denna ärendekategori till 87 procent, vilket var en ökning från år 2014 då andelen var 75 procent.

Effektivitet - produktivitet och styckkostnader

Sammanfattning

- Produktiviteten minskade inom samtliga kategorier/ärendeslag
- Antalet årsarbetskrafter på Migrationsverket fortsatte att öka, i första hand inom mottagandet men även inom prövningsverksamheten
- Styckkostnaderna inom samtliga kategorier/ärendeslag ökade

Myndigheternas produktivitet och styckkostnader kan ge en fingervisning om hur väl myndigheterna använt tillgängliga resurser. En utmaning är att dessa indikatorer även påverkas av en rad andra faktorer som behöver beaktas vid en bedömning.

Produktiviteten minskade och styckkostnaderna ökade inom asylprövningen

Migrationsverket har totalt sett avgjort fler asylansökningar under år 2015 jämfört med 2014, ca 58 800 jämfört med ca 53 500, men produktiviteten i asylprövningen, mätt som

avgjorda asylansökningar per årsarbetare, har minskat jämfört med tidigare år. Prognosen inför 2015 var att betydligt fler ärenden skulle avgöras, närmare 76 000.

Tabell 2.8 Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013-2015

	2013	2014	2015
Avgjorda asylansökningar per årsarbetskraft	57	49	40
Kostnad per avgjord asylansökan (kr) anslag 1:1 Migrationsverket	16 543	19 711	24 643

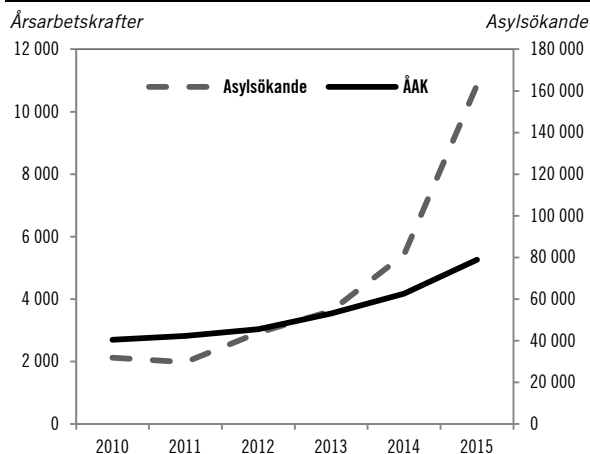
Källa: Migrationsverket

En förklaring till den minskade produktiviteten, dvs. antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft, var den kraftiga ökningen av antalet asylsökande under hösten 2015 då mottagning och registrering av ansökningar prioriterades. Myndigheten omfördelade under denna tid handläggaresurser från asylprövningen till mottagning och registrering. Den stora ökningen av asylansökningar från ensamkommande barn bidrog även till att antalet utredningskrävande ärenden ökade under senare delen av året. Vid utgången av 2015 var antalet öppna asylärenden 154 108, motsvarande antal vid utgången av 2014 var ca 48 000.

Antalet avgjorda uppenbart ogrundade ansökningar, ett relativt okomplicerat ärendeslag, ökade under 2015 till mer än det dubbla, cirka 4 200 från 1 800 under 2014. Migrationsverket har prioriterat dessa ärenden under 2015, även under hösten vilket har bidragit till en ökad produktivitet och minskade styckkostnader inom denna ärendekategori.

Den främsta förklaringen till den minskade produktiviteten i övriga ärendeslag står att finna i den omfattande rekrytering av nya medarbetare som Migrationsverket genomförde under 2015 och 2014 samt brist på beslutfattare.

Diagrammet nedan visar på den ökning av personal som har skett inom hela Migrationsverket sedan 2010, inte enbart inom prövningsverksamheten. Myndigheten har inte haft möjlighet att anställa prövningspersonal i samma takt som antalet asylsökande har ökat. Det har lett till ökade vistelsetider och ett ökat antal inskrivna i Migrationsverkets mottagnings-system. Majoriteten av de nyanställda har därför behövt anställas inom mottagandet.

Diagram 2.7 Asylsökande och årsarbetskrafter 2010-2015

Källa: Migrationsverket

Det tar tid innan ny personal uppnår full produktivitet samtidigt som rekryteringen och introduktionen tar kraft från övrig personal. Insatserna har samtidigt varit nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna fullgöra sitt uppdrag och uppnå en effektivare verksamhet på sikt.

Vid migrationsdomstolarna var produktiviteten, mätt som antal avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft, i stort sett oförändrad mellan 2014 och 2015 och något högre än 2013. I genomsnitt avgjordes 64 mål per årsarbetskraft. Kostnaderna per migrationsmål mål ökade något från 15 300 kr per mål till 16 500, bland annat till följd av ökade tolkkostnader.

För de tvångsvisa återvändandet har kostnaden per utrest person liksom tidigare år fortsatt öka, från 67 000 kronor 2014 till 70 000 kronor 2015. I huvudsak förklaras det av att antalet transporterade personer minskat under året och att kostnaderna för verksamheten, t.ex. personal och lokaler, inte minskat i samma utsträckning.

Produktiviteten minskade och styckkostnaderna ökade inom kategorierna arbete, besök och bosättning

Trenden från föregående år med lägre produktivitet för ansökningar inom kategorin arbete, besök och bosättning fortsatte även under 2015.

Tabell 2.9 Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013-2015

	2013	2014	2015
Avgjorda ansökningar inom arbete, besök och bosättning per årsarbetskraft	366	324	229
Kostnad per avgjord ansökan (kr) anslag 1:1 Migrationsverket	2 986	3 270	4 465

Källa: Migrationsverket

Den största delen av produktivetsminskningen har skett i anknytningsärenden, men en minskning skedde även i övriga ärendekategorier. Det finns flera förklaringar till detta resultat. För det första har det gjorts en omfattande personalförstärkning även inom tillståndsprövningen, vilket på kort sikt minskat produktiviteten och lett till en ökad styckkostnad. Samtidigt har personal flyttats från tillståndsprövning till mottagandeverksamhet. Vidare har införandet av digital handläggning tagit mer resurser i anspråk än beräknat och inte gett de resultat som förväntats. Under 2015 var ca 54 procent av anknytningsansökningarna elektroniskt inlämnade, vilket är samma andel som under 2014. När det gäller arbetstillstånden har antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft minskat, trots en ökad andel elektroniska ansökningar.

Dessutom har Migrationsverket under 2015 prioriterat äldre ärenden som inte lämnats digitalt vilket krävt mer resurser än förväntat.

Rättslig kvalitet

Myndighetens bedömning av den egna rättsliga kvaliteten är svårbedömd då inga tydliga kriterier finns för bedömning av måluppfyllelsen. Migrationsverket har i sitt regleringsbrev krav på att redovisa indikatorer som möjliggör en bedömning av huruvida den rättsliga kvaliteten är tillräcklig. Detta redovisas inte i myndighetens årsredovisning, vilket har föranlett kritik från Riksrevisionen.

Ändringsfrekvensen i domstol fortsatt låg

Andelen mål som har ändrats i migrationsdomstol är fortsatt mycket låg. Under flera år har den varit ca 5–7 procent. För 2015 var ändringsfrekvensen 5 procent, vilket är en procentenhet lägre än 2014.

Fortsatt utveckling av en systematisk uppföljning av den rättsliga kvaliteten

Migrationsverket genomför varje år olika kvalitetsuppföljningar i prövningsverksamheten. Under 2015 har systematiska kvalitetsuppföljningar genomförts på 15 asylenheter, fyra ansökningsenheter och en förvarsenhet. Totalt har ca 2 700 ärenden granskats. På grund av den höga arbetsbelastningen under hösten 2015 ställde Migrationsverket in de resterande planerade systematiska uppföljningarna för att prioritera det rättsliga stödet och styrningen till verksamheten.

De systematiska uppföljningarna på asylenheter visar på likartade resultat vad gäller verksamhetens styrkor och förbättringsområden. Styrkor är bemötande, asylutredningens genomförande och tydlighet i beslut och disposition. Förbättringsområden är bland annat bevisvärdering, riskbedömning, bristande utredningsdjup och bedömning av identitet och hemvist.

Arbete mot missbruk av regler har stärkts

Vikten av arbetet med att utöva tillsyn och motverka korruption och oegentligheter inom Migrationsverket har tydliggjorts under 2015 genom att myndighetens tillsynsenhet har blivit en fristående funktion som rapporterar direkt till generaldirektören.

Efterkontroller för att motverka missbruk av regler för arbetskraftsinvandring

Migrationsverket har sedan augusti 2014 rättsligt stöd att göra efterkontroller i arbetstillståndsärenden avseende om arbetstagaren har påbörjat arbetet och att anställningsvillkoren följs. Rutiner för efterkontrollen har utvecklats under 2015. Urvalet för efterkontroller baseras såväl på riktade kontroller mot vissa branscher och slumpmässiga stickprov för samtliga branscher samt kontroller baserade på inkomna tips. Under 2015 avslutades 141 ärenden om efterkontroll. Kontrollerna resulterade i tre återkallanden av tillstånd. 19 ärenden avskrevs på grund av att tillståndstiden löpt ut.

Arbetet med jämställdhet och likabehandling

Jämställdhetsperspektivet är en central del av myndighetens kvalitetsarbete och integreras i styrning, uppföljning, metodutveckling och kvalitetsmätningar. Även barnrättsperspektivet ska beaktas genomgående i enlighet med internationella konventionsåtaganden om barns

särskilda rättigheter (FN:s konvention om barnets rättigheter). Som en del av utvecklingsprogrammet Jämställdhetsintegrering i myndigheter har Migrationsverket under år 2015 redovisat en handlingsplan för hur myndigheten avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering. Myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering har tre mål: att kvinnor och män som söker tillstånd hos Migrationsverket får likvärdig prövning, bemötande och service. Det andra målet är att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och det tredje omfattar att verksamheten genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingsplanen ska genomföras under 2016-2018 och redovisning av åtgärder och resultat ska bland annat ske årligen i myndighetens årsredovisning.

För att stärka arbetet med lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck har Migrationsverket under 2015 dels tagit fram ett nytt rättsligt ställningstagande, dels tagit fram en ny standard för arbetet. Önskade effekter är ökad rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet avseende hbtq-ärenden.

Service

Migrationsverket ska tillhandahålla service med väl utvecklad kvalitet och tillgänglighet, vilket är ett ansvar som åligger varje enskild myndighet (prop. 2009/10:175).

Ökat antal anmälningar till JO om bristande service

I slutet av december 2014 beslutade Justitieombudsmannen (JO) i två ärenden där Migrationsverket fick kritik för långa handläggningstider i tillståndsärenden samt bristande service och tillgänglighet.

Antalet anmälningar har ökat under år 2015 till 468 anmälningar jämfört med 236 under 2014. Anmälningarna gäller framför allt långa handläggningstider, svårigheter att komma i kontakt med Migrationsverket, bristande bemötande och att ärenden inte fördelats på ansvarig handläggare. De flesta anmälningarna avser ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning, men även ansökan om uppehållskort.

Att anknytningsärenden utgör en stor del av anmälningarna beror troligen dels på att handläggningstiderna för denna kategori är särskilt långa, men också på att det ofta är de anhöriga som redan är etablerade i Sverige som tar kontakt med myndigheter i Sverige för sin familjemedlems räkning.

Få samtal besvarade

De senaste åren har antalet telefonsamtal till Migrationsverkets kundtjänst ökat markant. Antalet samtal var fortsatt högt under 2015 och ökade markant jämfört med 2014, bland annat på grund av att antalet personer som väntade på besked ökade i takt med att ärendebalanserna ökade.

Under årets första tio månader besvarades 37 procent av de samtal som kom in till myndigheten, mot knappt 17 procent under 2014.

För att förbättra servicen infördes det under november och december ett nytt arbetssätt i form av en integrerad kundtjänst som innebär att handläggare i verksamheten bemannar kundtjänsten. Efter förändringen besvaras ca 52 procent av de inkomna samtalen. Det är dock för tidigt att bedöma de långtgående effekterna och huruvida svarsfrekvensen kommer att påverkas.

Fortsatt utveckling för att göra information lättillgänglig samt nya e-tjänster

Migrationsverket har fortsatt att utveckla informationen på sin webbplats samt digitala tjänster för att underlätta för den sökande att ansöka och få information om vad som händer i ärendet. Vidare har Migrationsverket tagit fram en e-tjänst som ger varje landsting information om vilka asylsökande som vistas i det egna länet. Samtliga landsting är anslutna till denna tjänst.

Motsvarande tjänst för kommuner är under utveckling. Sammantaget innebär detta att den digitala samverkan med kommuner och landsting ökar.

Internationellt och europeiskt samarbete

Året 2015 präglades av ett kraftigt ökat antal asylsökande till EU. Europeiska kommissionen presenterade därför under 2015 en rad förslag i syfte att framför allt jämna ut ansvarsfördelningen mellan medlemstaterna. Den 13 maj 2015 presenterades meddelandet om en europeisk migrationsagenda som satte

ramen för kommissionens framtida ambitioner på migrationsområdet. Meddelandet innehöll förslag till åtgärder på både kort, medellång och lång sikt. På kort sikt handlade det främst om livräddande insatser, kampen mot människosmuggling samt ökad ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna. På medellång sikt delades åtgärderna in i fyra delområden: irreguljär migration, gränsförvaltning, asylpolitik och reguljär migration. Migrationsagendan avslutades med ett antal åtgärder som kommissionen såg som långsiktiga mål för den gemensamma migrationspolitiken. Några av de åtgärder som stått i fokus under året är besluten om tillfällig omplaceringsmekanism av totalt 160 000 asylsökande från Italien och Grekland, samt överenskommelsen om vidarebosättning av 22 000 personer. Enligt dessa beslut fördelades för första gången personer över hela medlemsstatskretsen med hjälp av en fördelningsnyckel. Regeringen har verkat för ökad solidaritet inom EU, med syfte att skapa ett välfungerande europeiskt asylsystem där alla medlemsstater lever upp till den gemensamma lagstiftningen och där asylsökande tas emot och får sin ansökan prövad på ett likvärdigt sätt. Regeringen har vidare verkat för att samtliga medlemsstater ska ge skydd åt fler genom vidarebosättning. Med anledning av det stora antal asylsökande till Sverige under hösten beslutade regeringen den 5 november 2015 att anhålla om en revidering av rådsbeslutet om omplacering av asylsökande så att även Sverige kunde bli föremål för omplacering. Den 8 december begärde Sverige även uppskov med omplacering av de drygt 5 700 asylsökande som sammantaget skall omplaceras till Sverige enligt de två gällande rådsbesluten.

Regeringen har under året varit aktiv för att fördjupa det internationella samarbetet samt för att tillvarata och beakta migrationens utvecklingseffekter. Detta har inkluderat svenskt deltagande och finansiellt stöd till det Globala forumet för migration och utveckling (GFMD). Det har också inneburit finansiellt stöd till FN:s särskilde representant för internationell migration och utveckling (SRSG) i syfte att stödja samstämmigheten och samarbetet mellan SRSG:s uppdrag, GFMD och the Global Migration Group (GMG). Andra samarbetsprocesser och internationella organisationer som regeringen varit verksam i under

2015 inkluderar FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) och Internationella organisationen för migration (IOM). Sverige har deltagit i ordförandetrojkan för UNHCR:s kärngrupp för ökad vidarebosättning av flyktingar från Syrien. Denna grupps insatser har resulterat i 160 000 platser för vidarebosättning eller humanitärt mottagande av syriska flyktingar fram till och med december 2015.

Utgiftsutveckling per anslag

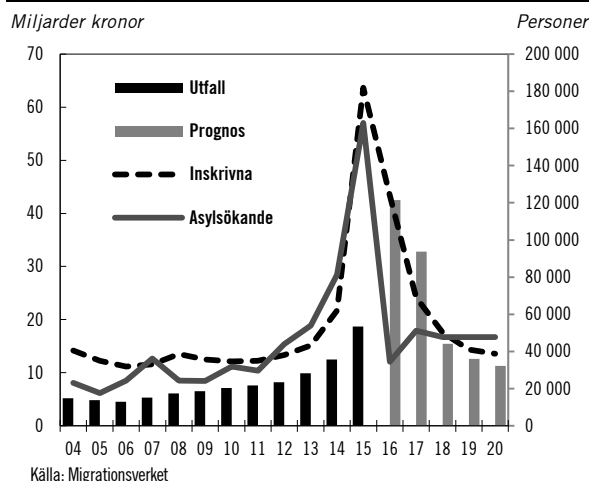
Utgifterna under utgiftsområde 8 Migration styrs till stor del utav antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagande. Vidare påverkas vistelsetiderna och utgifterna för mottagandet av hur snabbt Migrationsverket fattar beslut i asylärenden.

Utgifterna på anslag 1:1 *Migrationsverket* och 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* uppgick under 2015 till 92 procent av de totala kostnaderna på utgiftsområde 8. Enbart anslag 1:2 utgjorde 66 procent av kostnaderna vilket är högre än tidigare års utfall då kostnaderna på anslag 1:2 utgjort ungefär hälften av kostnaderna.

Utgifterna inom utgiftsområdet har sedan 2007 ökat konstant och som diagram 2.8 visar har kostnaderna tidigare år ökat i takt med antalet asylsökande och inskrivna i mottagandet.

Under 2015 har dock kostnaderna inte ökat i samma takt som antalet asylsökande då majoriteten av de asylsökande kom sent under hösten och kostnaderna kommer inte att uppkomma förrän under 2016 och 2017. Utgifterna bedöms minska under 2017 då Migrationsverket bedöms ha kommit ned till betydligt kortare handläggningstider och minskar antal inskrivna jämfört med idag.

Diagram 2.8 Utgiftsutveckling utgiftsområde 8 Migration 2004-2015, prognos 2016-2020

Ökade ekonomiska resurser för att hantera flyktingsituationen

Den exceptionellt kraftiga ökningen av antalet asylsökande under hösten 2015 innebar att tidigare ekonomiska prognoser omkullkastades. I Migrationsverkets oktoberprognos för 2015 skrevs det beräknade antalet asylsökande upp från 74 000 till 160 000 under året.

Till följd av utvecklingen under hösten 2015 reviderade regeringen sin bedömning av resursbehovet för innevarande år. I Extra ändringsbudget för 2015 (prop. 2015/16:47) i november föreslog regeringen ett tillskott på sammantaget ca 11 miljarder kronor för att hantera den uppkomna situationen. Tillskotten syftade främst till att minska trycket på den kommunala ekonomin och underlätta för civilsamhällets arbete i den rådande situationen. Anslag 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* på utgiftsområde 8 utökades i samband med beslutet med 1 miljard kronor.

Anslag 1:1 Migrationsverket

Under 2015 ökade utgifterna på anslag 1:1 *Migrationsverket* med 1 111 miljoner kronor jämfört med 2014 till följd av det ökade antalet inskrivna i mottagandet och fler öppna asylärenden vilket innebar att fler anställdes på myndigheten. Totalt uppgick utgifterna på anslaget till 4 719 miljoner kronor.

Kostnaden för personal utgjorde 66 procent och uppgick till 3 131 miljoner kronor, vilket är 697 miljoner kronor högre jämfört med 2014. Den ursprungliga planeringen för 2015 innebar att personalresurserna skulle förstärkas med minst 700 årsarbetare men vid årets slut hade det genomsnittliga antalet årsarbetare vid

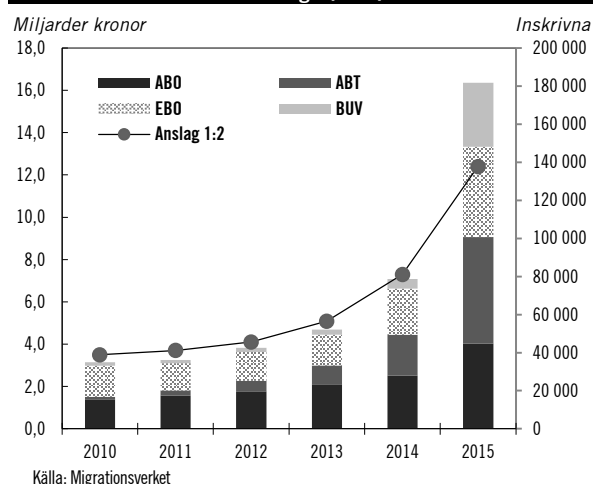
myndigheten ökat med 1 085 och antalet anställda ökat med 1 313 personer jämfört med 2014. Den största ökningen skedde inom prövnings- och mottagningsverksamheten.

Situationen under hösten 2015 medförde också att kostnaderna för övertid ökade med ca 50 miljoner, liksom ökade verksamhetskostnader för t.ex. lokaler, tolkar och övriga externa tjänster. I procent av arbetad tid ökade övertidsuttaget från 1,2 till 1,8 procent. Till följd av detta infördes vid årsskiftet schemalagd arbetstid på en dryg tredjedel av enheterna inom den operativa verksamheten för att minska kostnaderna.

Anslag 1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Utgifterna på anslaget påverkas framförallt av antalet inskrivna och kostnaden per inskriven. Kostnaden per inskriven påverkas i sin tur främst av hur stor andel ensamkommande barn som ansöker om asyl. År 2015 ökade antalet asylsökande mycket kraftigt och i synnerhet antalet ensamkommande barn, varför utgifterna under anslaget ökade med 70 procent jämfört med 2014. I propositionen Vårändringsbudget för 2015 bedömde regeringen att antalet asylsökande skulle överstiga det antal som låg till grund för anslagna medel i budgetpropositionen för 2015. Anslaget ökade därför med 477 miljoner kronor. Under hösten 2015 fortsatte antalet asylsökande att öka och regeringen bedömde att anslaget behövde tillföras ytterligare 961 miljoner kronor i propositionen Extra ändringsbudget för 2015. Totalt uppgick anslaget till 12 299 miljoner kronor för 2015.

Diagram 2.9 Utgifter på anslag 1:2 och genomsnittligt antal inskrivna fördelat på boendeform 2010-2015. Inskrivna ensamkommande barn och unga (BUV) särredovisas

Ökade kostnader för boendet och ökat antal ensamkommande barn

Förutom fler asylsökande och längre vistelsetider för inskrivna drevs utgifterna under 2015 även upp av högre styckkostnader. Det till följd av ökad kostnad per dygn för boendet och en ökad andel ensamkommande barn.

Inför budgetpropositionen 2015 antogs att knappt 25 procent av boendeplatserna skulle utgöras av upphandlade tidsbegränsade boendetjänster (ABT). Utfallet blev istället att andelen upphandlade platser stod för ca 70 procent av antalet boendeplatser. Dessa tillfälliga platser kostar väsentligt mer än de lägenhetsplatser som Migrationsverket hyr. Den genomsnittliga dygnskostnaden ökade därför från 324 kronor till 339 kronor.

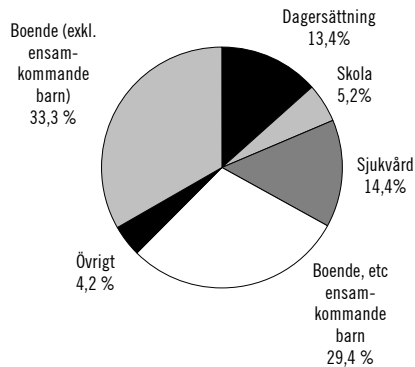
Tabell 2.10 Genomsnittlig dygnskostnad

Kronor	2012	2013	2014	2015
Ensamkommande barn	2 190	2 218	1 639	1 070
Övriga	203	226	244	255

Källa: Migrationsverket

Anslaget dimensionerades i budgetpropositionen för 2015 för ca 79 000 asylsökande varav ca 8 000 asylsökande ensamkommande barn. Andelen ensamkommande barn prognostiserades utgöra drygt 5 procent. Utfallet blev ca 163 000 asylsökande varav ca 35 300 ensamkommande barn. Dessa utgjorde 22 procent av det totala antalet asylsökande men svarade under 2015 för ca en tredjedel av kostnaderna.

Diagram 2.10 Fördelning av utgifter på anslag 1:2 2015

Källa: Migrationsverket

Kostnaderna per dygn för ensamkommande barn och unga är väsentligt mycket högre än för övriga inskrivna i mottagningssystemet. Den högre kostnadsnivån förklaras till stor del av att boenden också innefattar omsorg och omvårdnad eftersom barnet inte har någon vårdnadshavare i landet. Eftersom dygnskostnaden är så pass mycket högre märks även mindre förändringar i antalet på anslaget.

Eftersom ökningen av asylsökande ensamkommande barn främst skedde under andra halvan av 2015 och kommunerna därtill ansöker om ersättning för omhändertagande av ensamkommande barn och unga till Migrationsverket först i efterhand belastade inte anslaget med de fulla utgifterna under 2015. Detta sker istället i hög grad under 2016 och 2017. Migrationsverket har vidtagit omfattande åtgärder för att arbeta av ansökningar om ersättning från kommunerna. Myndigheten bör därför vara nere i arbetande balans vid årsskiftet.

Anslag 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Utgifterna på anslaget består till största delen, cirka 90 procent, av kostnader för vidarebosättning. Det är ersättningar till kommuner för mottagande av flyktingar och migranter som inom ramen för vidarebosättning överförs till Sverige. De totala kostnaderna för anslaget uppgick under 2015 till 407 miljoner kronor varav 380 miljoner kronor avsåg kostnader för vidarebosättning.

Under 2015 överfördes sammanlagt 1 902 män och kvinnor.

Vidare blev en planerad kostsam evakuering av flyktingar för vidarebosättning genomförd till normala kostnader. Det medförde att delar av

den ökning av anslaget som gjordes i Vårändringsbudget för 2015 inte användes.

Anslag 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Utgifterna på anslaget finansierar migrationsdomstolarnas förvaltningskostnader och behovet av medel påverkas framför allt av antalet anställda. Under året uppgick utgifterna på anslaget till 548 miljoner kronor. Detta innebar en ökning i förhållande till 2014 med 35 miljoner kronor och var 3 miljoner kronor högre än vad regeringen beräknade i budgetpropositionen för 2015.

Anslag 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Utgifterna på anslaget är direkt kopplat till hur många mål i vilka offentligt biträde är förordnat som prövas i domstol och hur många muntliga förhandlingar som genomförs. Under 2015 uppgick utgifterna på anslaget till 99 miljoner kronor. Detta innebar en minskning i förhållande till 2014 med 22 miljoner kronor och 41 miljoner kronor lägre än vad regeringen beräknade i budgetpropositionen för 2015. Den lägre anslagsförbrukningen i förhållande till prognos beror i huvudsak på att antalet avgjorda mål var lägre än beräknat under året samt att antalet muntliga förhandlingar var lägre än tidigare år.

Anslag 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Utgifterna på anslaget beror på antalet asylsökande, hur ofta offentligt biträde förordnas och kostnaderna per förordnat biträde. I vilka fall ett offentligt biträde förordnas styrs av ärendets karaktär.

Under 2015 uppgick anslaget till 382 miljoner kronor, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med 2014. Mot bakgrund av att färre asylärenden än planerat avgjordes under 2015, främst till följd av den ansträngda situationen under hösten, utnyttjades endast 254 miljoner kronor.

Anslag 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Utgifterna på anslaget påverkas framförallt av hur många personer som återvänder och av kostnaden per utresa. Under året uppgick utgifterna på anslaget till 236 miljoner kronor. Detta innebar en minskning i förhållande till 2014 med 6 miljoner kronor och är 78 miljoner kronor lägre än vad regeringen prognostiserade inför budgetåret. Det lägre utfallet förklaras i

huvudsak av antalet utresta med tvång var betydligt lägre än vad som prognostiserades inför budgetåret. Antalet tvångsvisa utresta minskade under 2015 med ca 10 procent jämfört med 2014 till 2 810. Kostnaden per transporterad klient ökade emellertid med 5 procent då de totala kostnaderna för Kriminalvården som utför transporter inte minskat i samma utsträckning som antalet klienter då en minskning av personal och andra fasta kostnader inte kan genomföras lika snabbt.

Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Anslaget för 2015 uppgick till 205 miljoner kronor. Dock användes endast 23 procent, 47 miljoner kronor. Det låga utfallet berodde främst på att den nya fonden Asyl, migration och integrationsfonden (AMIF) som avser åren 2014–2020 blivit försenad och ingen utlysning av medel har gjorts under 2015.

2.4 Analys och slutsatser

Aldrig tidigare har så många asylsökande på så kort tid som under hösten 2015 sökt sig till Sverige. Den exceptionellt stora ökningen av antalet asylsökande utgjorde en stor utmaning för stora delar av det svenska samhället.

Likt tidigare år var mottagandet av asylsökande mycket ojämnt fördelat mellan EU:s medlemsstater och Sverige var den medlemsstat till vilken flest asylsökande kom i förhållande till sin folkmängd.

För Migrationsverket innebar situationen att myndigheten sattes under en stor press. Den viktigaste prioriteringen var att ta emot asylansökningarna och ordna boende för de asylsökande som behövde det. Myndigheten omfördelade handläggarresurser från asylprövningen till mottagning och registrering av ansökningar. Regeringens bedömning är att Migrationsverkets insatser, givet de exceptionella förutsättningarna som rådde, bidrog till en väl avvägd verksamhet.

Vidare är regeringens bedömning att migrationspolitiken i detta läge inte var långsiktigt hållbar utan behövde förändras för att hantera de kraftigt förändrade förutsättningarna. Under hösten 2015 presenterade regeringen därför ett antal åtgärder i syfte att skapa ett

hållbart mottagande. Det innebar bl.a. att kraftigt minska antalet asylsökande till Sverige och samtidigt förbättra kapaciteten i mottagandet, förbättra etableringen och förmå andra EU-länder att dela på ansvaret för mottagandet av asylsökande. Regeringen aviserade att Sverige temporärt kommer att anpassa asylreglerna till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner. De åtgärder som regeringen har vidtagit, däribland tillfälliga id- och gränskontroller, och den nya tillfälliga asyllagstiftningen som trädde i kraft under juli, har tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjort att färre personer nu söker asyl i Sverige. Regeringen avser att noga följa effekter och konsekvenser av olika åtgärder, bl.a. för barn och ur ett barnrättsperspektiv.

Kostnaderna per dygn i boende behöver minska

Till följd av den stora ökningen av antalet asylsökande under hösten 2015 tvingades Migrationsverket att göra plats för fler asylsökande genom att anskaffa delvis nya tillfälliga boenden såsom beredskapsplatser och evakueringsboenden. Dessa tillfälliga boenden var relativt dyrare jämfört med Migrationsverkets basbestånd.

Regeringens bedömning är att Migrationsverket klarade sitt uppdrag med att anskaffa boendeplatser, men höstens erfarenheter har dock visat på behovet av ett fortsatt arbete för att säkerställa en strategisk planering av boendeanskaffning. Regeringen vill se minskade kostnader per dygn i boendet inom detta område.

Den stora ökningen av antalet asylsökande ensamkommande barn i förhållande till tidigare år har inneburit att kostnaderna för mottagandet har ökat avsevärt under 2015. Förkortade handläggningstider för asylsökande ensamkommande barn kommer få stor effekt på statens utgifter inom utgiftsområdet. Utöver detta har Migrationsverket endast i begränsad omfattning kunnat påverka kostnadsutvecklingen eftersom statlig ersättning till kommunerna för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn i huvudsak utgår efter fastställda schablonbelopp. Förkortade handläggningstider för asylsökande ensamkommande barn kommer få stor effekt på statens utgifter inom utgiftsområdet.

Effektiviteten behöver öka

Effektiviteten inom asylprocessen mätt i antal avgjorda ärenden per årsarbetare och vistelsetiden i mottagandet har minskat i förhållande till 2014. Detsamma gäller för tillståndsärenden avseende arbete, besök och bosättning. Resultatet blev också sämre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2015. Att myndigheten fortsatte att rekrytera nya medarbetare har dock varit nödvändigt för att Migrationsverket ska kunna fullgöra sitt uppdrag och skapa förutsättningar för att uppnå en effektiv verksamhet.

Vid utgången av 2015 fanns det 152 000 inskrivna i Migrationsverkets mottagande med ett öppet asylärende, vilket är dubbelt så många som vid utgången av 2014. Migrationsverket planerar för en markant ökning av antalet avgjorda asylärende från och med 2016 till följd av att personal rekryterats, ett lägre antal asylsökande samt utvecklat arbetssätt inom myndigheten. Regeringen kommer att följa detta arbete noga då det är av yttersta vikt att antalet avgjorda ärenden ökar, bland annat för att vistelsetiderna ska bli så korta som möjligt.

Det finns behov av att effektivisera övrig verksamhet vid myndigheten. Genomförda utvecklingsinsatser med hjälp av it/digitalisering har inte resulterat i högre produktivitet, trots att detta har varit en tydlig prioritering av regeringen. Regeringen gör bedömningen att myndigheten bör stärka sina insatser på området för att uppnå målsättningen.

Tiden från beslut om uppehållstillstånd till bosättning i en kommun har fortsatt att öka vilket utöver längre handläggningstider har bidragit till längre vistelsetider för dem som bosätts i kommun. Även tiden från laga-kraftvunnet till beslut om utresa har fortsatt att öka vilket lett till längre vistelsetider för dem som fått avslag på sin ansökan. Regeringen gör bedömningen att samtliga berörda myndigheter behöver verka för en effektivare och snabbare hantering av sin verksamhet för att asyl-prövningen och mottagandet sammantaget ska bli effektiv.

Under året har det självmana återvändandet ökat och handläggningstiderna för återvändande-ärenden förkortats. Till viss del beror detta på att fler personer återtagit sina ansökningar eller att ärendet har avskrivits. Samtidigt har vistelsetiderna för de personer som har uppenbart ogrundade ansökningar, till stor del

sökande från västra Balkan, minskat och antalet avgjorda ärenden har mer än fördubblats i jämförelse med tidigare år. Denna utveckling bedöms delvis har påverkats av ett stort antal sökande från västra Balkan men också av att Migrationsverket har fått i uppdrag att prioritera en snabb handläggning och återvändande av personer med uppenbart ogrundade ansökningar. Regeringens bedömning är att de insatser som har genomförts i huvudsak har varit välvägda. Samtidigt kvarstår betydande svårigheter i det tvångsvisa återvändandet t.ex. när det gäller avsaknad av id-handlingar. Regeringen bedömer att ytterligare insatser för att effektivisera denna verksamhet bör genomföras hos berörda myndigheter för att antalet återvändanden med tvång ska kunna öka.

Långa handläggningstider för arbetstillstånd riskerar att leda till negativa konsekvenser för såväl individer som företag. En ökad effektivisering i handläggningen av arbetstillstånd är angelägen bl.a. genom fortsatt utveckling av de digitala tjänsterna.

Rättslig kvalitet

Migrationsverket har fortsatt med systematiska uppföljningar vilket har bidragit till att stärka förutsättningarna för en god rättslig kvalitet. Vidare har Migrationsverket fått ytterligare rättsliga verktyg för att kunna stävja eventuella missbruk av arbetstillstånd.

Regeringen anser att det är positivt att Migrationsverket har ett ambitiöst utvecklingsarbete när det gäller rättslig kvalitet. Regeringen ser dock ett fortsatt behov av utveckling och möjlighet till systematiserad uppföljning och analys av densamma. Vidare finns behov av en tydligare redovisning av bedömningsgrunder för att kunna bedöma måluppfyllelsen när det gäller den rättsliga kvaliteten.

Service

Efterfrågan på Migrationsverkets service har aldrig tidigare varit så stor. Den service myndigheten i dag tillhandahåller motsvarar inte behovet. Genom en ökad användning av ny teknik bör Migrationsverket utveckla service-tjänster och öka tillgängligheten. Regeringens bedömning är att insatserna bör leda till en mer kostnadseffektiv service med ett flertal intressenters behov i fokus.

2.5 Politikens inriktning

Målet för migrationspolitiken beskrivs i sin helhet i avsnitt 2.2, sidan 3. I målet anges bl.a. att migrationspolitiken ska vara långsiktigt hållbar. En sådan politik består av flera olika samverkande delar:

- Ett förstärkt och konstruktivt samarbete såväl inom EU som globalt är grundstenar i en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Fler länder måste förmås att ta ansvar för att hitta hållbara lösningar på hur migrations- och flyktingssituationen bättre kan hanteras. EU:s framtida asylsystem ska vara hållbart, värna asylrätten och samtidigt uppnå en jämnare fördelning av asylsökande mellan medlemsstaterna. Enskilda medlemsstater ska i vissa delar kunna ha en mer generös inställning än den som EU har som helhet.
- Regeringens bedömning är att på nationell nivå kommer tidsbegränsade regeländringar på miniminivå enligt EU-rätten och internationella konventioner i ökad utsträckning förmå asylsökande att söka asyl i andra medlemsstater. Regeringens bedömning är att begränsningarna i möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige behövs under högst tre år. När lagen varit i kraft i två år kommer regeringen att bedöma behovet av att lagen ska gälla även under det sista året av giltighetstiden. Regeringen anser att det är viktigt att se till att alla EU-länder tar sin del av ansvaret. Sverige kommer även i framtiden vara ett av de länder i EU som tar ett större ansvar för flyktningmottagandet.
- Hållbarheten i migrationspolitiken innefattar också en god rättslig kvalitet med hög rättsäkerhet och effektiva myndigheter.
- Effektiviseringsåtgärder kommer att krävas i högre utsträckning under 2017 och åren framöver för att öka antalet avgjorda ärenden ytterligare i syfte att vistelsetiderna för asylsökande ska bli så korta som möjligt. Migrationsverkets verksamhet behöver bli mer kostnadseffektiv och planeringen av densamma måste i högre grad anpassas till de förändrade förutsättningar och krav som det stora antalet asylsökande under 2015 har resulterat i. Domstolarnas kapacitet att

handlägga överklagade beslut kommer att behöva fördubblas under 2017 i förhållande till 2016. Åtgärderna inom återvändandearbetet måste, som ett led i detta, bli mer effektiva så att de personer som får ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut lämnar Sverige inom utsatt tidsfrist. En fungerande och effektiv arbetsfördelning mellan berörda myndigheter i övergången från asylprövning till bosättning och etablering är också central.

Under 2014 och 2015 sökte ca 250 000 personer asyl i Sverige, vilket motsvarade ca 12 procent av antalet asylsökande som kom till EU under samma period. Sett till antalet asylsökande per capita är Sverige den medlemsstat där det flest asylsökande registrerades. Flyktingssituationen 2015 har inneburit och innebär alltså stora påfrestningar för Sveriges kommuner, Migrationsverket och övriga berörda myndigheter.

Situationen inom mottagandet av asylsökande har förbättrats under våren 2016 då antalet nya asylsökande minskat kraftigt. Ökningen av antalet asylsökande hösten 2015 kommer dock fortsatt att påverka verksamheten under flera år framöver. Antalet inskrivna i mottagandet antas t.ex. vara 53 procent högre 2017 än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2016. Förutsättningarna som påverkar behovet av medel inom migrationsområdet har således förändrats radikalt sedan beslut om budgetproposition 2016. Människor kommer fortsatt behöva söka skydd från krig och konflikter och oförutsedda händelser kan inträffa som gör att utvecklingen snabbt kan komma att förändras, inte minst i EU:s närområde.

Ett fungerande och hållbart internationellt samarbete

Ett långsiktigt hållbart asylsystem inom EU

Frågan om ansvarsfördelning och solidaritet inom migrationsområdet är en av de svåraste frågor EU har att hantera. En hållbar lösning kommer med all sannolikhet kräva kompromisser. Vikten av att solidariskt dela på ansvaret för att ta emot människor i behov av skydd är central.

Sverige ska fortsatt utgöra en stark och viktig röst i Europa för att värna om asylrätten och

utsatta grupper, t.ex. ensamkommande barn, hbtq-personer, offer för människohandel och flickor och kvinnor som särskilt riskerar att utsättas för exploatering och övergrepp i den migration som följer pågående krig och konflikter i världen. Sverige ska även verka för en värdig behandling av migranter och asylsökande i alla EU-länder.

Utgångspunkten är att EU:s framtida asylsystem ska vara effektivt, rättsäkert, långsiktigt hållbart och värna asylrätten. Det är viktigare än någonsin att hitta gemensamma lösningar på de betydande utmaningar vi står inför. Detta för att kunna upprätthålla ett solidariskt EU, men också för att kunna upprätthålla Schengensamarbetet. Regeringen verkar för att uppnå en jämnare fördelning av asylsökande inom unionen vilken innefattar en omfördelningsmekanism och fungerande registrering av asylsökande i det första ankomstlandet. Det är viktigt att se till att alla EU-länder tar sin del av ansvaret. Sverige kommer även i framtiden vara ett av de länder i EU som tar ett större ansvar för flyktingmottagandet. Handläggningen av Dublinärenden måste också effektiviseras. Enskilda medlemsstater ska i vissa delar kunna ha en mer generös inställning än den som EU har som helhet. Det är vidare viktigt att det praktiska samarbetet och det operativa stödet på asylområdet förbättras.

Sverige ska även fortsättningsvis verka för realistiska förslag för fler lagliga vägar in i EU för att söka asyl samt för att samtliga medlemsstater ökar vidarebosättningen av människor i behov av skydd. Vidarebosättning är i dag ett väl beprövat system och det säkraste sättet för personer i behov av skydd att komma till EU. Regeringen har tillsatt en särskild utredare som utifrån ett brett angreppssätt ska analysera förutsättningarna för att skapa lagliga vägar för att söka asyl i EU. Uppdraget, Dir 2016:8, ska redovisas senast den 31 december 2017. Vidare kommer antalet personer som vidarebosätts i Sverige att utökas från 1 900 under 2016 till 3 400 under 2017 och med ytterligare 1 600 till 5 000 fr.o.m. 2018.

Ett effektivare återtagandesamarbete inom EU

Det är angeläget att EU får till stånd ett starkare återtagandesamarbete med tredjeländer för ett effektivare återvändande. I detta ligger att ställa krav på att andra länder ska ta emot sina

medborgare och vid behov ingå återtagandeavtal med EU. En viktig del i detta arbete är det meddelande om en ny partnerskapsram med tredjeländer som kommissionen presenterade i juni.

För att öka samarbetet i återvändandefrågor inom EU deltar Sverige och 13 andra medlemsstater i projektet EURLO – European Union Return Liaison Officers. Inom ramen för projektet har Sverige bl.a. placerat en särskild sambandsman i Rabat, som ska underlätta återvändande till Marocko. Vidare planerar Migrationsverket att placera en sambandsman i Kabul under hösten 2016 inom ramen för samma projekt. Regeringen ser positivt på att arbetet inom ramen för projektet fortsätter att utvecklas.

EU samverkar även med flera tredjeländer genom så kallade viseringsfrihetsdialoger. Särskilt viktiga kriterier i dessa dialoger är återtagande och åtgärder mot irreguljär migration. Regeringen värnar om att varje land bedöms utefter meriter, vikten av konditionalitet och att uppställda krav och kriterier uppfylls innan beslut om viseringsfrihet fattas.

Ett förstärkt globalt samarbete

Världen över är 65 miljoner människor på flykt. Ungefär två tredjedelar av dessa är internflyktingar. Det finns 244 miljoner internationella migranter i världen. En stor del av denna migration sker mellan utvecklingsländer.

För att hitta hållbara lösningar på hur migrations- och flyktingströmmarna bättre kan hanteras behöver det globala samarbetet mellan stater och internationella organisationer förstärkas.

Under 2017 kommer Sverige tillsammans med andra stater att driva frågor rörande en förbättrad global ansvarsfördelning, samverkan och styrning. Sverige kommer att lyfta fram behoven av att undanröja grundorsaker till att människor tvingas fly. Regeringen kommer även att verka för att stater genomför migrationsrelaterade åtaganden i agenda 2030 för hållbar utveckling. Detta innebär bl.a. att underlätta säker, ordnad, reglerad och ansvarsfull migration med respekt för mänskliga rättigheter, och en human behandling av migranter. Regeringen kommer även att lyfta fram behovet av att främja migrationens utvecklingseffekter.

IOM är den ledande internationella migrationsorganisationen som arbetar både med

flykting- och migrationsfrågor. Sverige kommer att arbeta aktivt för att IOM framgångsrikt inkluderas i FN. Sverige är och har sedan starten varit aktiv i det globala forumet för migration och utveckling (GFMD). GFMD har bidragit till att skapa ett bättre förtroende mellan stater på migrationsområdet och Sverige kommer även fortsättningsvis att delta aktivt i GFMD:s arbete.

Ökad effektivitet och utveckling av verksamheten

Ökad effektivitet i handläggningen i första och andra instans

Vid utgången av 2015 var 152 000 personer inskrivna i Migrationsverkets mottagande med ett öppet asylärende. Vid halvårsskiftet 2016 var antalet 158 000 och beräknas till 124 000 vid utgången av 2016. Under 2017 kommer det vara av största vikt att en effektivisering av handläggningen sker inom myndigheten för att öka antalet avgjorda ärenden ytterligare i syfte att vistelsetiderna för asylsökande ska bli så korta som möjligt. Det förutsätter bibehållen kapacitet inom prövningsverksamheten, effektivare arbetssätt och ett utvecklat verksamhetsstöd vid myndigheten. Dessutom förutsätter det att antalet anvisningsbeslut och därpå följande kommunmottagande av asylsökande ökar i motsvarande omfattning som antalet beviljade uppehållstillstånd. I det förslag till budget för Migrationsverket som regeringen lämnar i denna proposition ingår därför ett beting för myndigheten att vidta åtgärder som leder till effektivitetsvinster på minst 200 miljoner kronor årligen från och med 2017. Åtgärderna ska inte leda till längre handläggningstider i någon ärendekategori eller till ökade kostnader för mottagandet av asylsökande.

Till följd av framför allt den stora ökningen av antalet asylsökande och den nya tillfälliga lagstiftningen, som trädde i kraft i juli 2016 (prop. 2015/16:174, bet. 2015/16:SfU16, rskr. 2015/16:303) beräknas antalet migrationsmål vid domstolarna öka kraftigt under kommande år. För att motverka förlängda vistelsetider och möjliggöra ett snabbt och effektivt återvändande för dem som får ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut behöver domstolarna öka sin prövningskapacitet. I detta syfte föreslår regeringen betydande resursförstärkning till migrationsdomstolarna men även effektivare

arbetssätt behövs. Regeringen avser vidare att ta initiativ till att se över domstolsprocessen i asylmål i syfte att effektivisera handläggningen med bibehållen rättsäkerhet och därigenom korta tiderna i mottagningsystemet.

När det gäller rättslig kvalitet och ett förutsägbart och enhetligt beslutsfattande ser regeringen ett fortsatt behov av utveckling och ökade möjligheter till systematiserad uppföljning och analys av densamma.

Migrationsverkets handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2016–2018 ska säkerställa att sökande får en individuell och rättssäker prövning oavsett kön. Kvinnor och män som söker tillstånd ska få likvärdig prövning, bemötande och service. Myndigheten ska bidra till att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och verksamheten ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. I den rådande situationen med påfrestningar på asylsystemet finns det risk för särskild utsatthet för kvinnor och flickor. Regeringen ser det därför som angeläget att jämställdhetsarbetet fortsätter att integreras i den ordinarie verksamheten.

Migrationsverket behöver intensifiera sitt arbete med att eftersöka familjemedlemmar till ensamkommande asylsökande barn. Barn har rätt till sin familj och resultatet av en utredning av familjeförhållandena kan påverka hur barnets bästa ska bedömas och därigenom bedömningen i asylärendet.

Vidare behöver Migrationsverkets arbete med tillståndsärenden effektiviseras i syfte att korta handläggningstiderna, vilket är viktigt bl.a. för att företag ska kunna konkurrera på en internationell marknad. Parallellt bör myndigheten ha fortsatt fokus på kontroller för att minska risken för missbruk.

Regeringen bedömer att Migrationsverket kan bli mer kostnadseffektivt genom att förbättra servicen och tillgängligheten för sökande och andra intressenter som t.ex. arbetsgivare. Bristande information till sökande och långa svarstider är exempel på faktorer som leder till resursslöseri.

It-utvecklingen på Migrationsverket bör i högre utsträckning än tidigare omfatta hela myndigheten. För att klara av att svara mot de ökade krav som ställs på myndigheter i form av löpande effektivisering av verksamheten, rättsäkerhet, förvaltning och service är det fortsatt regeringens bedömning att takten i

utvecklingsarbetet behöver öka väsentligt under 2017.

Ett renodlat och mer effektivt system för anvisningar

För att minska vistelsetiderna för asylsökande krävs inte bara insatser och förändrade arbetssätt från Migrationsverket utan även en fungerande myndighetssamverkan liksom en utveckling av en motsvarande kapacitet hos de myndigheter som ansvarar för andra delar i processen från asylansökan till beslut om beviljat uppehållstillstånd.

I syfte att renodla systemet kring anvisningar aviserade regeringen i vårpropositionen 2016 att Migrationsverket fr.o.m. 1 januari 2017 kommer att besluta om samtliga anvisningar enligt lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Arbetsförmedlingen har under 2016 beslutat om anvisning i enskilda fall när det gäller nyanlända invandrare som har rätt till etableringsplan men denna verksamhet överförs således till Migrationsverket.

Bättre förutsättningar för återvändande

För att kunna upprätthålla en långsiktig, hållbar migrationspolitik är det avgörande att personer som efter en rättsäker prövning av asylskälen fått ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut återvänder så snabbt som möjligt.

Ett effektivt återvändande förutsätter utöver rätt dimensionering av samtliga berörda myndigheter ett effektivt regelverk. För att öka återvändandet har regeringen genomfört ett stort antal åtgärder.

Den 1 juni 2016 trädde ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) i kraft. Ändringarna innebar att rätten till bistånd togs bort för vuxna personer utan barn som har avvísings- eller utvisningsbeslut som har vunnit laga kraft (prop. 2015/16:146). Regeringens lagändring syftar till att öka återvändandet.

Migrationsverket bör i och med det förslag som kommer att överlämnas till riksdagen kunna begära den hjälp av Polismyndigheten som behövs för att en person som inte har rätt till bistånd i form av logi ska lämna sin plats vid anläggningsboendet. Lagändring föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Det är därutöver också angeläget att Migrationsverket och Polismyndigheten fortsätter att utveckla effektiva arbetssätt och metoder, nationellt såväl som internationellt.

Regeringen har gett Migrationsverket i uppdrag att förstärka det arbete som krävs för att återvändande ska kunna ske. Det gäller framförallt ökad kapacitet för prövning av presumtiva avslag samt att utöka antalet förvaringsplatser i landet för att motsvara det växande behovet. Myndigheten uppdras även att förenkla kontaktvägarna för asylsökande som återtar sin ansökan och vill återvända.

Regeringen har även uppdragit åt Migrationsverket att placera ut sambandsmän vid ambassader i regioner där särskilda insatser på plats krävs för att möjliggöra ett ökat återvändande, t.ex. insatser för att säkerställa ett ordnat mottagande för ensamkommande barn. Dessa åtgärder bör kvarstå under hela budgetperioden.

Hållbart, flexibelt och kostnadseffektivt boende för asylsökande

Erfarenheter från hösten 2015 visar på behovet av fortsatt arbete inom Migrationsverket för att säkerställa en strategisk planering av boendeanskaffningen. Regeringen bedömer att ett samlat grepp kring boendefrågorna krävs. Särskilt viktigt är det att säkerställa att basboendebeståndet motsvarar de behov som finns över tid och att boendepaneringen är tillräckligt flexibel för att möta variationer i antalet personer som söker asyl i Sverige. Olika boendelösningar såsom exempelvis hyra av modul- eller prefabricerade boenden skulle kunna bli aktuella framöver. Nuvarande prognos indikerar däremot ett kraftigt minskat antal inskrivna under de närmaste åren och därigenom ett minskat behov av tillfälliga boendelösningar.

Statliga medel ska användas ansvarsfullt. Det är därför angeläget att dygnskostnaderna för boendeplatser, som ökat väsentligt under senaste året, nu åter minskar. En extern granskning kommer att ske.

Regeringens nuvarande bedömning är att utmaningarna inom asylboendeområdet kan lösas utan att staten bygger eller äger asylboenden. Inriktningen är fortsatt att Migrationsverkets boendeanskaffning ska effektiviseras för att kostnadseffektiva boenden ska kunna erbjudas i den utsträckning som efterfrågas. Regeringen ser också positivt på att Migrationsverket, när det är kostnadseffektivt och i övrigt lämpligt, driver fler boenden i egen regi. När det gäller eget boende (EBO) är det

viktigt att eventuella negativa konsekvenser, såsom trångboddhet och segregation, mildras.

I Sverige ska vi ha trygga och säkra asylboenden som drivs av seriösa aktörer. Regeringen ser mot denna bakgrund behov av att skärpa uppföljningen och kontrollen av asylboendena. Det är även angeläget att basbeståndet av asylboenden får en lämplig geografisk placering och att Migrationsverket fortsatt prioriterar dialogen med kommunerna i syfte att bl.a. verka för goda planeringsförutsättningar. Regeringen anser att det är angeläget att öka möjligheterna för framtida beredskap vid extraordinära situationer. Regeringen har därför tagit fram ett förslag med ändringar i plan- och bygglagen som syftar till att det i framtiden ska bli lättare att tillgodose behovet av boenden för asylsökanden. Förslaget innebär att regeringen ska kunna meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser i plan- och bygglagen, i de fall som tillströmningen av asylsökande har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande – och om det är nödvändigt för att boenden för asylsökande snabbt ska kunna anordnas under en begränsad tid. (Ref).

Ett effektivare mottagande av ensamkommande barn

Under 2015 sökte ca 35 000 ensamkommande barn asyl i Sverige. Regeringen har under hösten 2015 och första halvåret 2016 lagt ned mycket kraft på att underlätta mottagandet i kommunerna genom en rad olika riktade åtgärder. Behov av ytterligare åtgärder för att uppnå ett effektivt och flexibelt system kvarstår dock. Regeringen har vidare för avsikt att noga följa upp effekter och konsekvenser av olika åtgärder bl. a. för barn och unga ur ett barnrättsperspektiv.

Under 2015 var 34 procent av alla asylsökande ensamkommande barn placerade i andra kommuner än anvisningskommunen. När en anvisningskommun placerar ett ensamkommande barn i en annan kommun leder det till sämre planeringsförutsättningar och ett utökat ansvar för mottagandet och därmed merkostnader för den kommun där barnet placeras, särskilt i fråga om barnets skolgång. Därtill kommer kommunens ansvar för de barn som anvisats av Migrationsverket. Vissa kommuner får därmed bära ett stort ansvar för mottagandet av ensamkommande barn. Rege-

ringen vill förtydliga alla kommuners ansvar vad gäller mottagandet av ensamkommande barn genom att i lagen (1994:137) mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) införa en begränsning av möjligheten att placera barnet i annan kommun än den som Migrationsverket har anvisat. Förslaget har remitterats i form av en promemoria (Ds 2015:33). Den aviserade lagändringen, som avses träda i kraft 1 juli 2017, tillsammans med den nya anvisningsmodellen som infördes i april 2016, förväntas leda till en jämnare fördelning av ensamkommande barn som vistas i landets kommuner samt ökad förutsägbarhet vilket medför bättre förutsättningar för kommunerna att planera och utföra sitt uppdrag och därmed beakta barnets bästa.

Ökad användning av medicinska åldersbedömningar

Att stärka skyddet för de asylsökande ensamkommande barn som vistas i Sverige är centralt för regeringen. Regeringens målsättning är att medicinska åldersbedömningar ska genomföras i väsentligt högre utsträckning än vad som görs i dag, i enlighet med regeringsuppdraget Ju2016/03931 (s. 47, avsnitt 2.6.1, utg. omr. 4). Vuxna ska inte bo i boenden för ensamkommande barn och medel avsatta för barn ska inte gå till vuxna. Rättsmedicinalverket har i enlighet med regeringens tidigare beslut fått i uppdrag att genomföra medicinska åldersbedömningar. Verksamheten ska skyndsamt utvecklas så att den motsvarar behovet.

I syfte att fördjupa kunskapen om magnetkameraundersökning som metod för medicinska åldersbedömningar har regeringen gett Socialstyrelsen ett uppdrag (S2016/04832/FS [delvis]). Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2017 och samordnas med det arbete som görs inom ramen för Rättsmedicinalverkets uppdrag. Regeringskansliet utreder också förutsättningarna för att bedöma och fatta beslut om ålder i ett tidigare skede av asylprocessen än vad som görs i dagsläget. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna fråga.

Nytt ersättningsystem för ensamkommande barn
Staten ersätter enligt LMA kommunerna för deras kostnader för mottagandet av ensamkommande barn. Under 2016 beräknas statens kostnader för mottagande av asylsökande

ensamkommande barn utgöra drygt hälften av den totala kostnaden för mottagande av asylsökande.

Inte minst utifrån den kraftiga ökningen av ensamkommande barn har det blivit tydligt att nuvarande regelverk (förordning 2002:1118 om statlig ersättning för asylsökande m.fl. och förordning 2010:1122 om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar) är svåröverskådligt och administrativt betungande, både för kommunerna och för Migrationsverket. Det leder till onödiga eftersläpningar i utbetalningarna till kommunerna och är inte tillräckligt kostnadseffektivt.

I syfte att förenkla regelverket, förbättra kommunernas planeringsförutsättningar, minska den administrativa bördan och öka kostnadseffektiviteten för kommuner och Migrationsverket avser regeringen att införa ett nytt ersättningssystem för ensamkommande asylsökande flickor och pojkar 2017. Förändringar aviserades i vårpropositionen för 2016.

En promemoria i vilken utgångspunkterna för de kommande förordningsändringarna presenteras har gått ut på remiss. (se vidare utg. omr. 13).

Förändringar i mottagandet av asylsökande och nyanlända

Ökat behov av tidiga insatser

Mot bakgrund av det kraftigt ökade antalet personer som sökt asyl i Sverige och de längre handläggningstiderna för asylprövning har behovet av tidiga insatser för asylsökande och personer med uppehållstillstånd som är inskrivna i Migrationsverkets mottagande ökat. Med tidiga insatser avses aktiviteter som bl.a. syftar till att stärka asylsökande kvinnors och mäns kunskaper i svenska och kunskaper om det svenska samhället samt påskynda etableringen på arbetsmarknaden.

För att så många asylsökande kvinnor och män som möjligt ska kunna nås av tidiga insatser har regeringen i vårpropositionen för 2016 (2015/16:100, bet. 2015/16:FiU20, rskr. 2015/16:308) föreslagit en mer ändamålsenlig ansvarsfördelning av verksamheten. Enligt förslaget ska Migrationsverket från och med 2017 inte längre ansvara för svenskundervisning eller andra etableringsförberedande åtgärder.

Regeringen föreslår istället att länsstyrelserna får ansvaret för att samordna och organisera tidiga insatser för asylsökande (se vidare under utg. omr. 1, 13 och 7).

Migrationsverket kommer dock även fortsättningsvis att ansvara för information till asylsökande samt underlätta för andra aktörer att verka inom ramen för tidiga insatser.

Möjligheterna att arbeta under asyltiden bör ses över. I dag är dessa möjligheter begränsade, vilket både kan fördröja och försvåra etableringen. (se vidare under utg. omr. 2).

Vidare har regeringen gett Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket i uppdrag att, tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting, fortsätta arbetet med förenklade och mer effektiva processer för nyanlända kvinnor och män i deras myndighetskontakter.

2.6 Budgetförslag

2.6.1 1:1 Migrationsverket

Tabell 2.11 Anslagsutveckling 1.1 Migrationsverket

Tusental kronor				
2015	Utfall	4 718 915	Anslags- sparande	-100 779
2016	Anslag	6 882 564 ¹	Utgifts- prognos	6 362 325
2017	Förslag	5 904 447		
2018	Beräknat	5 157 383 ²		
2019	Beräknat	4 493 050 ³		
2020	Beräknat	4 185 102 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 062 989 tkr i 2017 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 321 998 tkr i 2017 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 3 939 242 tkr i 2017 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Migrationsverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för förvarslokaler samt resor som möjliggör asylsökandes deltagande i tidiga insatser.

Regeringens överväganden

Migrationsverkets uppdrag och verksamhet påverkas av en osäker och föränderlig omvärld, vilket blev mycket tydligt under 2015. Antalet asylsökande varierar ofta avsevärt mellan månader och år och nivåerna är svåra att prognostisera. Även antalet inkommande ansökningar om uppehållstillstånd och medborgarskap varierar över tid, liksom antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande. Migrationsverket bedömer i sin senaste prognos att mellan 35 700 och 77 700 personer kommer att söka asyl i Sverige under 2017. Regeringens förslag i denna proposition grundar sig på ett antagande om 51 200 asylsökande 2017, vilket överensstämmer med Migrationsverkets planeringsantagande. Det är 21 800 eller drygt 30 procent färre asylsökande än vad anslaget beräknades utifrån i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1).

Det är viktigt att tiden som de asylsökande befinner sig i Migrationsverkets mottagande är så kort som möjligt, både för individens bästa och för att begränsa kostnaderna för mottagandet. Korta handläggningstider gynnar också kostnadseffektiviteten inom prövningen av ansökningar. Under 2016 bedöms Migrationsverket avgöra omkring dubbelt så många asylärenden som under 2015. Myndigheten har dock inte kunnat utöka prövningskapaciteten i den utsträckning som hade behövts för att möta det stora antalet människor som sökte asyl i Sverige 2015 och bibehålla eller förkorta handläggningstiderna. Det har lett till att den totala vistelsetiden och antalet inskrivna inom mottagandet ökat kraftigt under 2016. Vid utgången av 2016 bedöms 52 000 fler personer vara inskrivna i Migrationsverkets mottagande, varav 42 000 med ett öppet asylärende, jämfört med vad som låg till grund för beslutet i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1).

Verksamheten är kunskapsintensiv, vilket innebär att rekrytering och avveckling blir kostsam. Vid nyrekrytering tillkommer kostnader för utbildning.

Vidare har övrig tillståndsprövning fått stå tillbaka för asylprövning och mottagandeverksamhet samtidigt som det skett öknings av t.ex. antalet ansökningar om anhöriginvandring och arbetstillstånd.

I ljuset av de förändrade förutsättningarna föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 685 miljoner kronor 2017, 1 245 miljoner kronor 2018, 475 miljoner kronor 2019 och 68 miljoner kronor 2020. Förslaget innefattar ett skärpt krav på Migrationsverket att vidta effektiviseringsåtgärder som motsvarar 200 miljoner kronor årligen från 2017 till och med 2020.

Regeringen aviserade i 2016 års ekonomiska vårproposition att Migrationsverket från och med 2017 blir ansvarig myndighet för bosättning av nyanlända invandrare med stöd av lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38). Därför föreslår regeringen att 30 miljoner kronor överförs från anslag 1:1 *Arbetsförmedlingen* under utgiftsområde 14. Vidare aviserades i 2016 års ekonomiska vårproposition att de ändamål och verksamheter som avser organiserad sysselsättning för asylsökande som syftar till att stärka asylsökandes kunskaper i svenska och för andra etableringsfrämjande åtgärder flyttas till länsstyrelserna. Därför föreslår regeringen att 72 miljoner kronor överförs till anslag 5.1 *Länsstyrelserna m.m.* under utgiftsområde 1.

Sammantaget föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 641 miljoner kronor 2017 och beräknas ökas med 1 202 miljoner kronor 2018, 432 miljoner kronor 2019 och 25 miljoner kronor 2020.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.12 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för 1:1 Migrationsverket

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	4 698 564	4 698 564	4 698 564	4 698 564
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	64 514	153 317	253 022	361 792
Beslut	1 183 577	348 497	-414 342	-830 089
Överföring till/från andra anslag	-42 208	-42 995	-44 194	-45 165
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	5 904 447	5 157 383	4 493 050	4 185 102

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

Regeringen föreslår att 5 904 447 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 Migrationsverket för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 5 157 383 000, 4 493 050 000 respektive 4 185 102 000 kronor.

2.6.2 1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Tabell 2.13 Anslagsutveckling 1.2 Ersättningar och boendekostnader

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2015	Utfall	12 405 242		-106 127
2016	Anslag	34 874 169 ¹	Utgifts-prognos	34 200 000
2017	Förslag	23 728 000		
2018	Beräknat	7 103 000		
2019	Beräknat	5 283 000		
2020	Beräknat	4 239 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas till utgifter för stöd till asylsökande och övriga kategorier som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., statsbidrag till kommuner och landsting samt boende för asylsökande.

Regeringens överväganden

Kostnaderna under anslaget styrs främst av antalet asylsökande och de sökandes vistelsetider i Migrationsverkets mottagande. Exempel på faktorer som påverkar vistelsetiderna är handläggningstiderna hos berörda myndigheter, tiden till kommunmottagande efter beslut om uppehållstillstånd alternativt tiden till utresa efter beslut om avvisning eller utvisning. Vidare påverkas behovet av medel av kostnaden per dygn i Migrationsverkets mottagande.

Under hösten 2015 ökade antalet inskrivna i mottagandet mångfalt och antalet inskrivna vid utgången av 2015 steg till 181 890 personer. Under 2016 antas det genomsnittliga antalet inskrivna uppgå till 158 000 för att därefter sjunka till 89 000 under 2017. Det är 30 700 eller 53 procent fler än vad som antogs i beräkningarna som låg till grund för budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1).

Antalet inskrivna bedöms också fortsätta minska under kommande år men även under 2018 antas nivån överstiga antalet som anslaget dimensionerades för i budgetpropositionen för 2016.

Utöver ovan bedöms utgifterna främst förändras till följd av planerade förändringar av statens ersättningsystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga.

Mot ovan angivna bakgrund föreslår regeringen att anslaget ökas med 2 801 miljoner kronor 2017, för att sedan minska med 5 361 miljoner kronor 2018, 1 474 miljoner kronor 2019 och med 1 009 miljoner kronor 2020.

Vidare tillför regeringen 40 miljoner kronor under 2017 och 2018 för att kunna kompensera kommunerna för eventuella extraordinära utgifter till följd av det nya ersättningsystemet.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.14 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:2 Ersättningar och boendekostnader

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016 ¹	12 635 000	12 635 000	12 635 000	12 635 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	1 734 000	-6 494 000	-2 649 000	-2 236 000
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar				
Volym	9 359 000	962 000	-4 703 000	-6 160 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	23 728 000	7 103 000	5 283 000	4 239 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att sammantaget 23 728 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 7 103 000 000, 5 283 000 000 respektive 4 239 000 000 kronor.

2.6.3 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Tabell 2.15 Anslagsutveckling 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2015	Utfall	416 451	Anslags-sparande	3 092
2016	Anslag	427 117 ¹	Utgifts-prognos	427 117
2017	Förslag	741 547		
2018	Beräknat	1 093 677		
2019	Beräknat	1 121 277		
2020	Beräknat	1 152 297		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- schablonberäknade statsbidrag till kommuner för mottagande av skyddsbehövande m.fl. i samband med vidarebosättning,
- uttagning av personer som ska vidarebosättas samt resor vid vidarebosättning,
- migrationspolitiska projekt och analyser,
- statsbidrag till internationella organisationer inom migrationsområdet,
- statsbidrag till Svenska Röda Korset för efterforskning och familjeåterförening under fredstid,
- förberedelser för återvandring eller tillfälligt återvändande för deltagande i återuppbyggnad och utveckling av ursprungslandet,
- återvandringsprojekt och bidrag i samband återvandring samt
- anhörigresor.

Regeringens överväganden

Mottagandet av flyktingar för vidarebosättning utgör en laglig och trygg väg till Sverige. Regeringen anser att 2016 års kvot med 1 900 vidarebosatta bör ökas successivt till 3 400 år 2017 och till 5 000 från och med 2018. Därför föreslår regeringen en ökning av anslaget med 315 miljoner kronor 2017, 662 miljoner kronor 2018, 682 miljoner kronor 2019 och med 702 miljoner kronor 2020. Ökningen finansieras

delvis genom att anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd minskas med 165 miljoner kronor 2017, 347 miljoner kronor 2018, 357 miljoner kronor 2019 och med 367 miljoner kronor 2020.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.16 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	427 117	427 117	427 117	427 117
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²				
Beslut	310 250	657 250	677 250	697 250
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar	4 180	9 310	16 910	27 930
Volym				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	741 547	1 093 677	1 121 277	1 152 297

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

Regeringen föreslår att 741 547 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder* för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till, 1 093 677 000, 1 121 277 000 respektive 1 152 297 000 kronor.

2.6.4 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Tabell 2.17 Anslagsutveckling 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

År	Utfall	548 265	Anslags-sparande	28 152
2015	Utfall	548 265	Anslags-sparande	28 152
2016	Anslag	562 436 ¹	Utgifts-prognos	587 537
2017	Förslag	1 042 723		
2018	Beräknat	1 095 945 ²		
2019	Beräknat	831 396 ³		
2020	Beräknat	812 512 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 074 451 tkr i 2017 års prisnivå.

³ Motsvarar 798 150 tkr i 2017 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 763 387 tkr i 2017 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för

- migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens förvaltningsutgifter för prövning av utlännings- och medborgarskapsmål,
- utgifter för Högsta förvaltningsdomstolens handläggning av resningsansökningar av utlännings- och medborgarskapsmål samt
- Domstolsverkets förvaltningsutgifter för de aktuella domstolarnas verksamhet med utlännings- och medborgarskapsmål.

Regeringens överväganden

Till följd av den stora ökningen av antalet asylärenden som Migrationsverket planerar att avgöra under 2016 och kommande år bedöms migrationsdomstolarna behöva avgöra betydligt fler asylmål än vad anslaget dimensionerades för i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1). År 2017 rör det sig om en ökning med 64 procent och 2018 med 100 procent. För att migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen ska ha tillräckliga resurser och kapacitet att kunna hantera denna ökning föreslår regeringen att 473 miljoner kronor tillförs anslaget 2017. För 2018 beräknas anslaget behöva öka med 504 miljoner kr, 2019 217 miljoner kronor och med 180 miljoner kronor 2020.

Anslaget minskas med 1 300 000 kronor 2017 vilka tillförs anslag 1:17 *Domarnämnden* under utgiftsområde 4 Rättsväsendet till följd av det ökade antalet ärenden rörande anställning av domare till migrationsdomstolarna.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.18 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016 ¹	562 436	562 436	562 436	562 436
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 557	19 980	32 341	45 301
Beslut	471 730	513 529	237 428	205 602
Överföring till/från andra anslag			-809	-827
Övrigt				
Förslag/beräk- nat anslag	1 042 723	1 095 945	831 396	812 512

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016 Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 042 723 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Domstolsprövning i utlänningsmål* för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 1 095 945 000, 831 369 000 respektive 812 512 000 kronor.

2.6.5 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

År	Utfall	99 175	Anslags-sparande	61 625
2015	Utfall	99 175	Anslags-sparande	61 625
2016	Anslag	160 800 ¹	Utgifts-prognos	142 918
2017	Förslag	255 800		
2018	Beräknat	323 800		
2019	Beräknat	234 800		
2020	Beräknat	224 800		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för

- migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens direkta utgifter för nämndemän, sakkunniga och vittnen i utlännings- och medborgarskapsmål,
- utgifter för ersättning till offentligt biträde och tredje man enligt 4 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde i mål enligt utlänningslagen (2005:716),
- utgifter för ersättning till tolkar enligt 52 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) och ersättning till part och parts ställföreträdare enligt 15 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) i mål enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap. I kostnaderna för tolkar får även kostnader för tolkförmedlings administrativa avgifter ingå.

Regeringens överväganden

Då antalet inkomna och avgjorda mål beräknas öka vid migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen ökar även behovet av medel för offentligt biträde samt övriga kostnader kopplade till utlännings- och medborgarskapsmål. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 95 miljoner kronor 2017, 163 miljoner kronor 2018, 74 miljoner kronor 2019 och 64 miljoner kronor 2020.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.20 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	160 800	160 800	160 800	160 800
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²				
Beslut	95 000	163 000	74 000	64 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	255 800	323 800	234 800	224 800

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 255 800 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål* för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 323 800 000, 234 800 000 respektive 224 800 000 kronor.

2.6.6 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Tabell 2.21 Anslagsutveckling 1.6 Offentliga biträde i utlänningsärenden

		Tusental kronor		
2015	Utfall	254 126	Anslags- sparande	128 024
2016	Anslag	434 150 ¹	Utgifts- prognos	448 616
2017	Förslag	396 150		
2018	Beräknat	305 150		
2019	Beräknat	305 150		
2020	Beräknat	305 150		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentligt biträde och tolk i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) eller enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Regeringens överväganden

Till följd av den stora ökningen av antalet asylsökande ökar utgifterna för offentliga biträden. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 54 miljoner kronor 2017.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.22 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för 1:6 Offentliga biträde i utlänningsärenden

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	434 150	434 150	434 150	434 150
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-38 000	-129 000	-129 000	-129 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	396 150	305 150	305 150	305 150

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 396 150 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 305 150 000, 305 150 000 respektive 305 150 000 kronor.

2.6.7 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Tabell 2.23 Anslagsutveckling 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2015	236 591	68 611	
2016	335 202 ¹		303 579
2017	Förslag	356 202	
2018	Beräknat	347 202	
2019	Beräknat	340 202	
2020	Beräknat	331 202	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för resor ut ur landet och andra åtgärder för utlänningar som avvisats eller utvisats med stöd av

utlänningslagen (2005:716) eller lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget får vidare användas för kostnader för resor ut ur Sverige för de asylsökande som återkallat sin ansökan.

Regeringens överväganden

Jämfört med 2016 års budgetproposition bedömer regeringen att fler personer kommer att återvända självmant med hjälp av Migrationsverket och genom tvång med Kriminalvårdens nationella transportenhet. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 31 miljoner kronor 2017, 22 miljoner kronor 2018, 15 miljoner kronor 2019 och med 6 miljoner kronor 2020.

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.24 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	315 202	315 202	315 202	315 202
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	41 000	32 000	25 000	16 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	356 202	347 202	340 202	331 202

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 356 202 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Utresor för avvisade och utvisade* för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 347 202 000, 340 202 000 respektive 331 202 000 kronor.

2.6.8 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tabell 2.25 Anslagsutveckling 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tusental kronor

2015	Utfall	46 600	Anslags-sparande	158 647
2016	Anslag	186 450 ¹	Utgifts-prognos	57 466
2017	Förslag	155 450		
2018	Beräknat	155 450		
2019	Beräknat	155 450		
2020	Beräknat	155 450		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

bygger på ett flerårigt nationellt program godkänt av kommissionen.

Verksamheten inom Asyl-, migrations- och integrationsfonden, samt de från tidigare programperiod avslutade Europeiska flyktingfonden III och Europeiska återvändandefonden omfattar till viss del fleråriga projekt. Åtaganden under anslaget medför således utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2017 för anslaget 1:8 *Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar* besluta om bidrag, som inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 115 000 000 kronor 2018, 114 000 000 kronor 2019 och 74 400 000 kronor 2020-2023.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för projekt som beviljas medel inom ramen för den Europeiska flyktingfonden III, Europeiska återvändandefonden och Asyl-, migrations- och integrationsfonden motsvarande EU:s finansiering av dessa program. Vidare får anslaget användas för statlig medfinansiering för projekt inom dessa fonders områden och administration av fonderna.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2017 för anslaget 1:8 *Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 115 000 000 kronor 2018, 114 000 000 kronor 2019 och 74 400 000 kronor 2020-2023.

Skälen för regeringens förslag: Sverige har från EU-budgeten tilldelats cirka en miljard kronor för perioden 2014-2020 för projekt inom ramen för Asyl-, migrations- och integrationsfonden.

Verksamheten inom fonden fokuserar på integrerad hantering av migrationsströmmar och täcker olika aspekter av EU:s gemensamma asyl- och invandringspolitik. Fonden ska stödja åtgärder som avser asyl, laglig migration och integration av tredjelandsmedborgare samt insatser för återvändande. Genomförandet

Tabell 2.26 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tusental kronor

	Utfall 2015	Prognos 2016	Förslag 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020–2023
Ingående åtaganden	83 198	670	223 700			
Nya åtaganden	0	223 700	167 800			
Infriade åtaganden	-82 528	-670	-88 100	-115 000	-114 000	-74 400
Utestående åtaganden	670	223 700	303 400			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	198 000	255 000	303 400			

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2017–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.27 Härledning av utgiftsnivån 2017–2020 för Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	186 450	186 450	186 450	186 450
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	155 450	155 450	155 450	155 450

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 155 450 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar* för 2017. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 155 450 000, 155 450 000, respektive 155 450 000 kronor.